...ЛЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 194 (6123)
СЕНТЯБРИИН 26
ВТОРНИК 1950 он

...КП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

Сэн 20 мүнгэн.

2 Государственная ордена Ленина БИБЛИОТЕКА СССР

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр И. В. СТАЛИНДА рапортнууд (1-дэхи нюур).

И. В. СТАЛИНДА амаршалганууд (2-дохи нюур).

Октябриин урда тээхи мүрысөөн (1-дэхи нюур).

БМАССР-эй бэлэдхэлэй Министерствын хүдэлмэрилэгшэд, советскэ ба партийна хүдэлмэрилэгшэдые орденууд ба медальнуудаар шагналга (1-дэхи нюур).

ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой обкомой VI пленум (2-дохи нюур).

Инженер Ф. Ковалевой методые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ (3-дахи нюур).

Кореядэхи событинууд (4-дэхи нюур).

ООН-эй Генеральна Ассамблейн табадахи сесси (4-дэхи нюур).

Ажалшадай бэшэгүүдһээ (4-дэхи нюур).

КОЛХОЗ БҮРИДЭ— ӨӨРЫН ҮРҺЭ

Ургаса хуряалга ба гүрэндэ таараа тушаалгые амжалта түгэсөөр үргэхэтэеэ нэгэн доро, эрхим шанартай өөрын үрһэ хааха гээшэ колхозуудай, нютагуудтахи партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай шухалын шухала зорилго мүн. «Таряа болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэхын хаанаар, өөрыгөө намарай ба хаварай тарилга хэхэ өөрын үрһөөр түсэд хангаһан, тэрэшэлэн тогтоогдомол хэмжээгээр страховой фондолон ерэхэ жэлдэ үлэхэ үрһэнэй фондуудые хааһан имагтал тиилэ колхозууд, совхозууд, районууд, областьнууд, хизаарнууд ба республикануудые хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдэй түсэбые дүүргэлгэн дээрэ тоолохо» гэжэ «1950 ондо ургаса хуряалгые ба хүдөө ажахын продуктнуудай бэлэдхэлгүдые үнгэргэхэ тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Советэй ба ВКП(б) гэй ЦК-гэй тогтоол соо эмхэлгэдэнэ.

Һүүлэй хэдэн жэлнүүдэй турша соо манай республикын колхозуудта үрһэнэй ажахы нилээд хайжаруулагдаһан байна. Олон колхозууд бага ургаса үгэдэг үрһэнүүдые советскэ селекциин дэдэр ургасата, үнэтэ сортнуудаар солгэжэ, нютагай эрхэ байдалда тааараха, районированна үрһөөр тарилга хэнэ. Тэрэнэй ашаар хүдөө ажахын культурануудай ургаса хэдэн дахин дээшэлжэ байна.

Үрһэнэй ажахые һайжаруулха эрэгтэ харюусалгагүйгөөр хангалаг колхозууд ургаса багаар ажа, уялгата түлбэреэшье дүүргэггүй, өөрын үрһэшье хаадагүй, гүрэнэйнгөө урда гараа тодоо һуудаг гээшэ. Иимэ ябадалые үсэлэн усадхахын зорилгоор, 1951 оной тарилгада имагтал эрим шанартай үрһэ элбэгээр бэлэдхэхэ шухала. Тиихын тулада, түүхын түрүүн үрһэнэй участогуудай ургаса хуряалгые энэ гэжэр дүүргэхэ, тэрэниие культура культураарнь, сорт сортнуудаарнь алгаха хэрэгтэй.

Үрһэ бэлэдхэхэ эрхим болзорнууд үнгэржэ байна. Гэбэшье, республика дотор үрһэ хаалгын ябасые хараад үзэхэдэ, энэ хүдэлмэри тон хангалтагүй байна. Диилэнхи аймагууд үрһэнэй участогай ургаса хуряалгые үшөө дүүргэгдүй байха юм. Таряанажал эрхилдэг Тарбагатайн, Бичурын, Мухаршэбэрэй, мүн Заиграйн, Иволгын, Түнхэнэй ба бусад аймагуудай колхозууд үрһэнэй участогуудай хуряалгые аяар мүнөө хүрэтэр хахадлаашьедүй байна. Тиихэлээр эдэ аймагуудта хэдэгдэл һаа 3—5 мянган центнер үрһэн хаагдаһан байха юм. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, нютагуудтахи партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай колхозуудай нангин уялга мүн.

«Таряа болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэхын хаанаар, өөрыгөө намарай ба хаварай тарилга хэхэ өөрын үрһөөр түсэд хангаһан, тэрэшэлэн тогтоогдомол хэмжээгээр страховой фондолон ерэхэ жэлдэ үлэхэ үрһэнэй фондуудые хааһан имагтал тиилэ колхозууд, совхозууд, районууд, областьнууд, хизаарнууд ба республикануудые хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдэй түсэбые дүүргэхэн дээрэ тоолохо» гэжэ «1950 ондо ургаса хуряалгые ба хүдөө ажахын продуктнуудай бэлэдхэлгүдые үнгэргэхэ тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Советэй ба ВКП(б) гэй ЦК-гэй тогтоол соо эмхэлгэдэнэ.

Һүүлэй хэдэн жэлнүүдэй турша соо манай республикын колхозуудта үрһэнэй ажахы нилээд хайжаруулагдаһан байна. Олон колхозууд бага ургаса үгэдэг үрһэнүүдые советскэ селекциин дэдэр ургасата, үнэтэ сортнуудаар солгэжэ, нютагай эрхэ байдалда тааараха, районированна үрһөөр тарилга хэнэ. Тэрэнэй ашаар хүдөө ажахын культурануудай ургаса хэдэн дахин дээшэлжэ байна.

Үрһэнэй ажахые һайжаруулха эрэгтэ харюусалгагүйгөөр хангалаг колхозууд ургаса багаар ажа, уялгата түлбэреэшье дүүргэггүй, өөрын үрһэшье хаадагүй, гүрэнэйнгөө урда гараа тодоо һуудаг гээшэ. Иимэ ябадалые үсэлэн усадхахын зорилгоор, 1951 оной тарилгада имагтал эрим шанартай үрһэ элбэгээр бэлэдхэхэ шухала. Тиихын тулада, түүхын түрүүн үрһэнэй участогуудай ургаса хуряалгые энэ гэжэр дүүргэхэ, тэрэниие культура культураарнь, сорт сортнуудаарнь алгаха хэрэгтэй.

Үрһэ бэлэдхэхэ эрхим болзорнууд үнгэржэ байна. Гэбэшье, республика дотор үрһэ хаалгын ябасые хараад үзэхэдэ, энэ хүдэлмэри тон хангалтагүй байна. Диилэнхи аймагууд үрһэнэй участогай ургаса хуряалгые үшөө дүүргэгдүй байха юм. Таряанажал эрхилдэг Тарбагатайн, Бичурын, Мухаршэбэрэй, мүн Заиграйн, Иволгын, Түнхэнэй ба бусад аймагуудай колхозууд үрһэнэй участогуудай хуряалгые аяар мүнөө хүрэтэр хахадлаашьедүй байна. Тиихэлээр эдэ аймагуудта хэдэгдэл һаа 3—5 мянган центнер үрһэн хаагдаһан байха юм. Энэ

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Саратовска областиин колхознигууд ба колхозницануд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд ороһото культурануудай хуряалгые эмхитэйгээр түгэсхэжэ, 1950 оной ургасаһаа таряа тушааха гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда баяртайгаар элидхэнэбди. Эдеэ хоолой культурануудые бэлэдхэхэ түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ, тиихэдэ эдеэ хоолой үнэтэ культура—волжско шэниисэ 1949 онойхиһоо 13 миллион 827 мянган пүүд үлүү ехээр тушаагдаба.

МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө үгтэһэн счёдуудаар гүрэндэ таряа тушаалга үргэлжэлһөөр.

1951 онд үндэр ургаса абаха бата бэхи үндэһэ һуури байгуулхын түлөө тэмсэжэ, Саратовска областиин партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд намарай тарилганууды, илангаяа намарай шэниисын тарилгые үргэдхэжэ, намарай культурануудай тарилгые имагтал хара ба эртын парнууд дээрэ агротехническэ эрхим болзорнуудта үнгэргөө. Областиин колхозууд ба совхозууд 1951 оной хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ хабарай культурануудай үрһэнүүдээр бүрин хангагдаад, страховой ба фуражна фондууды байгуулжа байна. Энэ жэлдэ колхознигуудай ажалта үдэрнүүдтээ үнгэрһэн жэлнүүдэйхиһээ нилээд ехэ таряа абаха байна.

Байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха асари ехэ сталинска түсэбые бэелүүлэн, колхозууд, совхозууд, ой модоной ажахынууд ба ой модо хамгаалха станцинууд энэ жэлдэ 30 мянган гектар талмай дээрэ модото полосануудые һуулгаха тушаа хүдэлмэри ябуулаа, 1950 ондо модо һуулгалгаар областьдо тогтоогдоһон даалгабаринуудые мүнөө амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

1950 ондо хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар ябуулха хэрэгтэнь Саратовска областиин колхозуудта, совхозуудта, МТС-үүдтэ болон ой модо хамгаалха станцинуудта Советскэ Правительство, ВКП(б)-гэй Центральна Комитет ба хүндэтэ нүхэр Сталин, Та өөрөө сэгнэшэгүй ехэ туһаламжа үзүүлээт.

Колхозуудай, МТС-үүдэй болон совхозуудай ургаса хуряалга ба таряа тушаалгаяа үнгэргэлгэдэнь, Саратовска областиин городуудай ба промышленна центрнүүдэй ажалшад ахадүүгэй туһаламжа үзүүлээ.

Куйбышевска болон Сталинградска гидроузелнуудые барилгатай дашарамдуулан, Поволжьеын хүдөө ажахые хүргөөхэ туйлай ехэ перспективэнүүдээр зоригжуулагдаһан Саратовска областиин колхознигууд ба колхозницануд, МТС-үүдэй, совхозуудай, ой модо хамгаалха станцинуудай хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд социалистическэ полинуудай ургасые ба колхозно болон совхозно ниитын малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр саашадаа тэмсэхээр бэлэн байна.

Саратовска областиин колхозно тосхоной ажалшад наран сэсэг, хартаабха ба овощьнуудай хуряалгые эмхитэйгээр түгэсхэхын, эдэ культурануудые гүрэндэ тушааха түсэбүүдые дүүргэхын, 1951 оной хабарай тарилга хэхэ намарай ба хара пар хахалалгые болзорһоонь урид дүүргэхын, колхозно болон совхозно ниитын малажалда дулаан ба садхалан үбэлжэлгэ хангахын тула бүхы хүсэеэ зорюулха гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Таниие найдуулнабди.

Саратовска областиин колхознигууд ба колхозницануд, МТС-үүдэй, совхозуудай, ой модо хамгаалгын станцинуудай хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд Ленин — Сталинай агууехэ партиин хүтэлбэри доро ябажа, манай Эхэ ороной хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхын түлөө, колхозно байгуулалтын хүргэн бадархын түлөө, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй культурна шанга шадалтай ажабайдалай түлөө эршэмтэй тэмсэхээр эрид шиидэнги байна.

ВКП(б)-гэй Саратовска обкомой Секретарь Г. БОРКОВ.
Саратовска областиин ажалшадай депутадуудай Советэй гүйсэдкомой Түрүүлэгшэ Л. АНДРИАНОВ.
Бэлэдхэлэй Министерствын Саратовска областьдохи Түлөөлэгшэ Е. ГРИДАСОВ.
Саратовска областиин хүдөө ажахын управлениин Начальник В. АНТОНОВ.

Сталинград. Сталинградска гидроэлектростанциин баригдаха газарта бэдэрэлгын хүдэлмэринүүд эхилбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Волгын баруун өрьё дээрэ плотина баригдаха газарта туршалгын шахта баригдажа байна. Главна геологой орлогшо Н. П. Синяков ба ахалагша техник-геолог комсомолка Е. Н. Страхова гэгшэд байна.

ТАСС-эй фотохроника.

Бүхсоюзна выставкэдэ кандидадуу

«Республикын эрхим адуушан» гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүртэһэн, Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой адуушад Цыбикжап Цыцыков, Доржи Сосоров гэгшэд адуу мори үсхэбэрилхэ 2 жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө эсэшэгүйгөөр тэмсэнэ. Байгша ондо нүхэр Цыцыков өөрынгөө дааһан 53 гүүнһээ—53 унага, Сосоров 54 гүүнһээ 54 унага абаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлээ. Адуушадай оролдосото ажалай ашаар түс колхоз адуу мори үсхэбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые үлүүлэн дүүргээ гэхэ гү, али 960 толгой адуунай орондо 979 адуутай болонхой.

Адуушад Цыцыков Сосоров хоёр зунай ба үбэлэй бэлшээрние хубаарилан зүбөөр хэрэглэдэг байна. Адуугаа тарган шадалтай болгожо, байгша оной үбэлжэлгэдэ оруулхын зорилгоор, эдэнэр эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

Адуу мори үсхэбэрилгөөр байгша ондо һайн амжалта туйлаһанайнгаа түлөө нүхэр Цыцыков, Сосоров гэгшэд 1951 ондо Москвада болохоёо байгаа хүдөө ажахын Бүхсоюзна выставкэдэ кандидадуу болоо.

Ц. Жимбеев.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович!

Пензенскэ областиин колхознигууд ба колхозницануд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд Ульяновска областиин таряашадтай мүрысөөн, 1950 оной ургасаһаа таряа тушааха гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ гэжэ, Танда тон баяртайгаар элидхэнэбди. Эдеэ хоолой культурануудые бэлэдхэхэ түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Тогтоогдоһон түсэбһөө 2 миллион 556 мянган пүүд үлүү ехэ хара таряан ба шэниисэ гүрэнэй бэлэдхэлэй пунктнуудта тушаагдаба. МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө үгтэһэн счёдуудаар гүрэндэ таряа тушаалга үргэлжэлһөөр.

Областиин колхозууд ба совхозууд ургаса хуряалгаяа үнгэрэгшэ жэлнүүдэйхиһээ үлүү эмхитэйгээр үнгэргэжэ, нёдондо жэлэйхитэй сасуулбал намарай тарилгые 40 мянган гектараар үргэдхэжэ, намарай культурануудай тарилгые агротехническэ эрхим болзорнуудта дүүргэбэ, 1951 оной тарилгада хэрэгтэй хабарай культурануудай үрһэнүүдээр өөһэдыгөө хангаба.

Пензенскэ областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд парти ба правительствын эсэшэ сусашагүй анхаралда харюу болгон хүдөө ажахын жэлые эмхитэйгээр түгэсхэжэ, хүдөө ажахын бусад бүхы продуктнуудые тушаалгаяа болзорһоонь урид дүүргэхын, ниитын малажалые хүргөөхэ түсэбөө бүхы түрэлэй малаар дүүргэхын, ниитынгээ малые дулаан ба садхалан үбэлжэлгөөр хангахын, хабарай культурануудай тарилгын бүхы талмай дээрэ намарай пар хахалжа, ерэхэ жэлдэ үндэр ургаса абаха бүхы условинуудые байгуулхын тула бүхы хүсэеэ зорюулха гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Таниие найдуулнабди. Пензенскэ областиин ажалшад Ленин — Сталинай партиин хүтэлбэри доро ябажа, хүдөө ажахын саашадаа хэлбэришэгүй дэбжэлтые хангахын, манай инаг Эхэ ороной хүсэ шадалые эсэшэ сусашагүйгөөр бэхижүүлхын тула бүхы хүсэеэ зорюулха байна.

ВКП(б)-гэй Пензенскэ обкомой Секретарь И. ЛЕБЕДЕВ.
Пензенскэ областиин ажалшадай депутадуудай Советэй гүйсэдкомой Түрүүлэгшэ Ф. КУЛАКОВ.
Бэлэдхэлэй Министерствын Пензенскэ областьдохи Түлөөлэгшэ Г. КУРНАЧЕНКОВ.
Пензенскэ областиин хүдөө ажахын управлениин Начальник Т. КРЕТИНИН.

ОКТЯБРИИН УРДА ТЭЭХИ МҮРЫСӨӨН

...ДАРЫН ТҮСЭБ—20 ХОНОГ СОО

Бурят-Монголой АССР-эй нютагай промышленностиин шэгнүүр заһабарилгын завод энэ жэлэй апрель һарада табаншэлэйнгээ түсэб дүүргэһэн юм. Мүнөө 8 һарынгаа түсэбые 120 процент, сентябриин түсэбые 20 үдэрэй туршада 100 процент дүүргэбэ. Тиихэтэй хамта, гаргашалагдаха материалайнгаа 20 процентые алмаһан ба продукциин үнэ сэнгые 30 шахуу процентээр химдаруулһан байна.

Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлһэн тус заводой хүдэлмэришэд ажалай үндэр бүтээсын жэшээ харуулна. Коллектив доторойнгоо мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаһан нүхэр Горбуновой бригада сентябрь һарын түсэбые 20 үдэрэй туршада 130 процент дүүргээ.

МҮРЫСӨӨНЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

Улан-Удын судно заһабарилгын заводой стахановецууд Агууехэ Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ оролсожо, шэнэ уялганууды абаад, ажалай үндэр бүтээсэ туйлажа байна.

Октябрьска һайндэр хүрэтэр жэлэйнгээ түсэбые дүүргэхэ уялга абаһан гагнууршан Александр Юрченко сентябрь һарын 20 үдэрэй туршада һара хахадай нормо дүүргэжэ, эрхим шанартай продукци гаргаа.

Механическа цехын фрезеровщик Дмитрий Хохриков сентябриин 15 үдэр соо һарынгаа даабариие 124 процент дүүргэбэ. Мүнөө энэ нүхэр жэл хахадай түсэб дүүргээд байна. Мүн энэ цехын токарьнууд Шульгин ба Федоров гэгшэд һарынгаа түсэбүүдые 130—170 процент дүүргээ.

М. Попов.

УРАЛАН НАРИЖУУЛГЫН БА УХААЛАН ЗОХЁОЛГЫН ХАРАЛГА

Улан-Удын паровозо-вагонно заводто Октябрьска революциин 33 жэлэй ойн хүндэлэлдэ уралан нарижуулгын ба ухаалан зохёолгын 15 үдэрэй харалга үнгэргэгдэжэ байна.

Харалгын түрүүшын 5 үдэрэй туршада продукциин үнэ сэнгые химдаруулха ба арбилалта хэхэ талаар 25 дурадхалнууд ороһон байна. Тэдээн соohоо үйлэдбэридэ изобэрүүлэгдэһэн 9 дурадхалнуудынь жэл соо 200 мянган түхэригэй алмалта үгэхэ байна.

Вагонно-пассажирска цехын слесарь нүхэр Иванов продукци гаргалгые 10 дахин дээшэлүүлхэ детальнуудые хэхэ штамп зохёогоо. Мүн вагонно-механическа цехын слесарь нүхэр Воропков үрэмдэлгын станок дээрэ тусхай түхеэрэлгэ табижа, детальнуудые богонихон саг соо олоор гаргаха арга олобо.

БМАССР-эй бэлэдхэлэй Министерствын хүдэлмэрилэгшэдые, советскэ ба партийна хүдэлмэрилэгшэдые орденууд ба медальнуудаар шагналга

1949 ондо таряа, тоһото ба техническэ культурануудые, сортовой үрһэ ба ногоонуудай үрһэ, хартаабха ба овощь, мяха, һү, нооһо, арһа ба хүдөө ажахын бусад продуктнуудые бэлэдхэхэ түсэбүүдээ амжалтатайгаар дүүргэһэнэй түлөө хэдэ хэдэн областьнууд, хизаарнууд ба республикануудай бэлэдхэлэй Министерствонүүдэй олон хүдэлмэрилэгшэд, советскэ ба партийна хүдэлмэрилэгшэд СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй 1950 оной августын 22-ой Указаар шагнагдаһан байна. Тэрэ тоодо, БМАССР-һээ доро дурсагдагша хүнүүд шагнагдаа:

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

Абоголдаев Прокопий Абоголдаевич — бэлэдхэлэй Министерствын Хориин райондохи түлөөлэгшын орлогшо —бэлэдхэлгын түсэбүүдые бүхы районоороо дүүргэһэнэй түлөө: ороһото культурануудые 108,9 процент, тэрэ тоодо хара таряа 419,8 процент, шэниисэ 107,2 процент, тоһото культурануудые 252,0 процент, сортовой үрһэ 109,7 процент, хартаабха 114,7 процент, үбһэ 100,0 процент, мяха 100,5 процент, һү 102,3 процент, нооһо 104,1 процент.

Болдохонов Мирон Николаевич —партиин Хориин районно комитедэй секретарь — бэлэдхэлгын түсэбүүдые бүхы районоороо дүүргэһэнэй түлөө: ороһото культурануудые 108,9 процент, тэрэ тоодо хара таряа 419,8 процент, шэниисэ 107,2 процент, тоһото культурануудые 252,0 процент, сортовой үрһэ 109,7 процент, хартаабха 114,7 процент, үбһэ 100,0 процент, мяха 100,5 процент, һү 102,3 процент, нооһо 104,1 процент.

Николаев Александр Матвеевич —бэлэдхэлэй Министерствын Хориин райондохи түлөөлэгшэ — бэлэдхэлгын түсэбүүдые бүхы районоороо дүүргэһэнэй түлөө: ороһото культурануудые 108,9 процент, тэрэ тоодо хара таряа 419,8 процент, шэниисэ 107,2 процент, тоһото культурануудые 252,0 процент, сортовой үрһэ 109,7 процент, хартаабха 114,7 процент, үбһэ 100,0 процент, мяха 100,5 процент, һү 102,3 процент, нооһо 104,1 процент.

Цырендоржиев Дылык Бадмаевич — ажалшадай депутадуудай Хориин районно Советэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ — бэлэдхэлгын түсэбүүдые бүхы районоороо дүүргэһэнэй түлөө: ороһото культурануудые 108,9 процент, тэрэ тоодо хара таряа 419,8 процент, шэниисэ 107,2 процент, тоһото культурануудые 252,0 процент, сортовой үрһэ 109,7 процент, хартаабха 114,7 процент, үбһэ 100,0 процент, мяха 100,5 процент, һү 102,3 процент, нооһо 104,1 процент.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Базаров Мижит Бабуевич — бэлэдхэлэй Министерствын Хориин райондохи түлөөлэгшын управлениин гүрэндэ бэлэдхэлгын талаар агент—агентска участогаараа һү ба тоһо бэлэдхэлгын уялгата түсэбые 28,3 процентээр үлүүлэн дүүргэһэнэй түлөө.

Соболев Афанасий Прокопьевич — ажалшадай депутадуудай Кабанскын районно Советэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ — бэлэдхэлгын жэлэй түсэбүүдые бүхы районоороо дүүргэһэнэй түлөө: ороһото культурануудые 105,9 процент, тэрэ тоодо шэниисэ 168,2 процент, тоһото культурануудые 122,0 процент, хартаабха 117,1 процент, мяха 112,4 процент, һү 107,1 процент, нооһо 111,5 процент.

Шальнов Николай Иванович—партиин Кабанскын районно комитедэй секретарь —бэлэдхэлгын жэлэй түсэбүүдые бүхы районоороо дүүргэһэнэй түлөө: ороһото культурануудые 105,9 процент, тэрэ тоодо шэниисэ 168,2 процент, тоһото культурануудые 122,0 процент, хартаабха 117,1 процент, мяха 112,4 процент, һү 107,1 процент, нооһо 111,5 процент.

Шишмаков Трофим Савельевич — бэлэдхэлэй Министерствын Кабанскын райондохи түлөөлэгшэ — бэлэдхэлгын жэлэй түсэбүүдые бүхы районоороо дүүргэһэнэй түлөө: ороһото культурануудые 105,9 процент, тэрэ тоодо шэниисэ 168,2 процент, тоһото культурануудые 122,0 процент, хартаабха 117,1 процент, мяха 112,4 процент, һү 107,1 процент, нооһо 111,5 процент.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Муравьев Даниил Иванович—бэлэдхэлэй Министерствын Байкало-Кударын райондохи түлөөлэгшын управлениин гүрэндэ бэлэдхэлгын талаар агент.

Мушаков Михаил Михайлович—бэлэдхэлэй Министерствын Байкало-Кударын райондохи түлөөлэгшын управлениин гүрэндэ бэлэдхэлгын талаар агент.

Шашин Лавр Павлович — бэлэдхэлэй Министерствын Кабанскын райондохи түлөөлэгшын управлениин гүрэндэ бэлэдхэлгын талаар агент.

ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой обкомой VI пленум

ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой областной комитедэй VI пленум болоҳо, «ВЛКСМ-эй ЦК-гэй IV пленумэй дүнгүүд ба областной комсомольско организациин зорилгонууд» гэҳэн асуудалаар комсомолой обкомой секретарь нүхэр М. М. Гаськов элидхэл хэбэ.

Парти ба советскэ правительствын тон ехэ анхаралай ба туҳаламжын ашаар манай республика хадаа культурна байгуулгын талаар нилээд ехэ амжалтануудые туйлаа гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Мүнөө үедэ манай Бурят-Монголой республикын хүн зоной 5-най нэгэ хубинь (эхин, дунда гү, али дээдэ) ҳургуулида ҳуралсана. Республика дотор хэдэн олон номууд ород ба бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэн гаргаг-даа. Бурят арадай залуушуул өөҳэдынгөө үндэҳэн хэлэн дээрэ марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые шудалдаг болонхой. Манай республика доторхи 800 гаран клубууд, уншалгын байшангууд ба библиотекэнүүд залуушуулай ашаглалгада үгтэнхэй.

Манай орон дотор коммунизм байгуулгын асари ехэ хүдэлмэринүүдэй мүнөө үедэ ябуулагдажа байхада, комсомолецуудые ба союзнабэшэ залуушуулые коммунистическэр хүмүүжүүлхэ, тэдэнэрэй дунда культурно-ниитын хүдэлмэри үргэнөөр эмхидхэхэ гээшэ бүхы комсомольско органууудай шухалын шухала зорилго болоно.

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудаа хадаа залуушуулые хүмүүжүүлхэ хүдэлмэринүүдэй центрнүүдэй нэгэн болоно. Тиимэҳээ клубуудай, уншалгын байшангуудай, улаан булангуудай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалга—комсомольско организацинуудай нангин уялга мүн. Машино-бүтээлгын заводтохи ВЛКСМ-эй комитет (секретариинь нүхэр Чернышев) энэ зорилгые гүйсэд мэдэржэ, культурно-ниитын хүдэлмэриие заводой клубтай нигта барисаатайгаар ябуулдаг байна. Залуушуулай дунда ябуулагдаха клубай хүдэлмэрийн түсэбые ВЛКСМ-эй комитет хододоо хаража үзэдэг. Ураниайханай самодеятельностиин кружогуудые заводой клубай, цехүүдэй ба хамтын байрануудай дэргэдэ эмхидхээ. Залуушуулай вечернүүд ҳайн бэлэдхэлтэйгээр эмхидхэгдэдэг туладаа, ҳүүлэй үедэ ҳонирхолтойгоор ба сэнгэлигээр үнгэргэгдэнэ. Ондоо жэшээ хаража үзэе. Уҳанзамайхидай ба судно-барилгын заводой хүдэлмэришэдэй клуб үни удаан саг соо залуушуулай дунда хүндэгүй байгаа. Энэ юунҳээ болооб гэхэдэ, эндэхи комсомольско комитедүүд клубай хүдэлмэридэ анхаралаа табидаггүй байгаа. Тиин, клуб хадаа залуушуулай вечер гэҳэн нэрээр түлбэритэ танцануудые үнгэргэлгөөр өөрынгөө хүдэлмэриие хизаарладаг байна. Иимэнүүд жэшээ мүн ондоо газарнуудта үзэгдэдэг.

Ҳүүлэй үедэ зарим комсомольско организацинуудаа залуушуулай дунда ураниайханай самодеятельностиие хүгжөөхэ ябадалда анхаралаа хандуулдаг болобошье, комсомолой олонхи хүтэлбэрилгшэд энэ хүдэлмэриие бодото дээрэ тоодоггүй, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай ажалябуулгые хэрэгсээдэггүй байна. Иимэ ушарҳаа олонхи клубуудай, уншалгын байшангуудай дэргэдэхи ураниайханай самодеятельностиин кружогуудай хүдэлмэри муугаар ябадаг ба зарим клубуудай дэргэдэ самодеятельностиин кружог эмхидхэгдээшьегүй байна. Жэшээлхэдэ, Тарбагатайн аймагта 20 клубууд ба уншалгын байшангуud, культурын 2 байшан бии. Теэд, ураниайханай самодеятельностиин кружогуud гансахан лэ Куналейскэ ба аймагай центртэхи культурын байшангуудай дэргэдэ хүдэлмэрилдэг. Мүн энэ аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ, «Красный боец», «Путь Ленина» ба бусад колхозуудай клубууд, улаан булангуud саг үргэлжэ шахуу хаалтатай байдаг дээрэҳээнь залуушуул ошохо газаргүйдөөд, миин гэртээ ҳуудаг юм. Иимэ баримтануud республика дотор үсөөн бэшэ үзэгдэнэ.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи искусствонуудай хэрэгые эрхилхэ Управлени ба тэрээнэй арадай творчествын Байшан (директорынь нүхэр Бажеев) хадаа ураниайханай самодеятельностиин кружогуудай хүдэлмэридэ шухала туҳаламжа үзүүлдэггүй байна. Республикын арадай творчествын Байшан энэ жэл городуудта ба аймагуудта миил хоёр репертуарна сборнигуудые, нэгэ актна 14 пьесэнүүдые эльгээҳэн байба. Тэдэнэрынь хүдөө нютагуудай клубуудта ба уншалгын байшангуудта хүрэжэ ошодоггүй, харин аймагай центрнүүдээр үлэшэдэг байха юм.

Мүн самодеятельностиин кружогуудай репертуарые шэнэлхэ ябадалда республикын культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай Управлени тон багаар анхарал хандуулна.

Ҳүүлэй үедэ олохон комсомольско организацинуud хамтаараа дуулалгада ехэхэн анхарал табина. Дуунай кружогуud олонхи ҳургуулинуудта ба ажалай резервнүүдэй училищинуудта эмхидхэгдэнхэй юм. Гэбэшье, самодеятельностиин энэ зүйл республика дотор үшөө үргэнөөр дэлгэрээгүй байҳаар. Республикын олонхи колхозуудта хамтаараа дуулалгын кружогуud эмхидхэгдээгүй байха юм. Хүдөөгэй олон залуу хүбүүд ба басагад советскэ шэнэ дуунуудые мэдэнэгүй. Хүдөө нютагуудта ба городуудаашье заримдаа үни холын хуушарҳан, идейнэ талаараа ҳула дуунуud залуушуулай дунда дуулагдадаг байна.

Манай Бурят-Монголой уранзохёолшод, композиторнуud ураниайханайнгаа ба идейнэ талаараа үндэр хэмжээнэй олониитын шэнэ дуунуудые үсөөнөөр зохёодог байна. Республикын композиторнуудай союз хадаа зохёогдохон шэнэ дуунүүдые шэлэн абалгын конкурс ҳаяшаг үнгэрэн байгаа. Тэрэнэй дүнгөөр нэгэ хэды дуунуud шанда хүртэбэшье, тэдэнь удхын талаараа залуушуулай улам ургажа байгаа эрилтые үшөө хангажа шадахагүй байшоо. Тиимэҳээ эдэ дуунуулай нэгэниишье залуушуулай дунда дуулагданагүй.

Бурят-Монголой уранзохёолшод ёхорой частушканууdые суглуулха гэжэ нилээд удаанай хэлсэдэг байбашье, энэ хүдэлмэриинь үрэ мүнөө хүрэтэр үзэгдэнэгүй. Мүн тэдэнэр самодеятельностиин коллективүүдтэ таарамжатай нэгэ актна пьесэнүүдые тон үсөөнөөр бэшэнэ. Гадна, Бүхэдэлхэйн демократическа залуушуулай гимн, демократическа студентнэрэй гимн гэхэ мэтэ дуунуud мүнөө хүрэтэр бурят хэлэн дээрэ оршуулагдаагүй байха юм.

Залуушуулые физкультураар хүмүүжүүлхэ хүдэлмэридэ зарим комсомольско организацинуud хайша хэрэг хандана. Энэ жэл соо Закаменай, Зэдын, Заиграйн ба бусад аймагуудта ГТО-гэй нэгэшье значкист бэлэдхэгдээгүй байна. Түнхэнэй аймагай физкультурын ба спортын комитет хадаа байгша ондо значкистнуудай нормые оройдоо 40 хүнэй үгэҳэншье ҳаань, 150 хүн тушаараа гэжэ хуурмаг мэдээ үгэҳэн байха юм.

ВЛКСМ-эй олонхи айкомуud ба горкомуud городой болон хүдөө нютагай залуушуулай юрэнхы эрдэмээ дээшэлүүлхэ ябадалда багаар анхарал табина. Республика доторхи комсомолецуудай хахадынь шахуу 7 жэлэй ҳургуули дүүргээгүй байбашье, тэдэнэрэй тон үсөөниинь үдэшын ҳургуулида хабаадалсана. Жэшээлхэдэ, Кударын аймагта 604 комсомолецуудай 384-нь 7 жэлэй ҳургуули, 220-ниинь эхин ҳургуули дүүргээгүй байна. Гэбэшье, ВЛКСМ-эй Кударын айком хадаа залуушуулай эрдэм ҳургаал дээшэлүүлхын тула ямаршье хэмжээ абанагүй.

Мүн хүдэлмэришэн залуушуулай дунда түрүү наукын ба техникын туйлалтануудые, үйлэдбэриин новаторнуудай ажалай арга метод ые пропагандалха ябадал үргэнөөр дэлгэржэ шадаадүй.

Залуушуулай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие үлам үргэдхэхын тулада ВЛКСМ-эй айкомуud ба горкомуud энэ хүдэлмэриие ҳайнаар хүтэлбэрилхэ ёҳотой.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй 4-дэхи пленумэй табиҳан зорилгонуудые манай республикын бүхы комсомольско организацинуud гүйсэд дүүргэхэ ёҳотой гэжэ нүхэр Гаськов элидхэлэйнгээ түгэсхэлдэ хэлэбэ.

Элидхэлэй ҳүүлээр үгэ хэлэгшэд — ВЛКСМ-эй обкомой гэшүүд, айкомуудай ба горкомуудай секретарьнар болон комсомольско эдэбхитэд шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, комсомолецуудай дундахи культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин ехэхэн дутуу дунданууdые элирүүлбэ.

— Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри хадаа бүхы идеологическа хүдэлмэриин нэгэн шухала хубинь мүн, —гэжэ ВЛКСМ-эй Баргажанай айкомой секретарь нүхэр Бодров хэлэбэ. — Манай республикын олохон комсомольско организацинуud, жэшээлхэдэ, Баргажанай аймагай 18-дахи партсъездын нэрэмжэтэ колхозой организаци, энэ хүдэлмэриие ҳайнаар ябуулжа, комсомолецуудай ба бүхы залуушуулай дунда ехэ хүндэтэй болонхой.

Гэбэшье, ВЛКСМ-эй айкомуud болон обком энэ хэрэгтэ анхарал багаар табина, юрэнхы үгөөр, хоёҳон шиидхэбэринүүдээр хүтэлбэрилнэ гэжэ нүхэр Бодров хэлээ.

Удаань үгэ хэлэҳэн, ВЛКСМ-эй Торийн айкомой секретарь нүхэр Ломухин хүдөөгэй ураниайханай самодеятельностиин репертуар түхай, тэрэнэй идейнэ хэмжээнэй дооро байҳан тухай тодорхойлон хэлэбэ.

— Арадай творчествын Байшангаар энэ жэл аймагуудта эльгээгдэҳэн «Украинаҳаа ерэҳэн гурбан» гэжэ пьесэ ямаршье удхагүй дээрэҳээ манай залуушуулла ҳайшаагдаагүй. ВЛКСМ-эй обком, тэрэнэй пропаганда ба агитациин таҳаг энэ хэрэгтэ «шэшэ дүлий, нюдэ балай» хандажа, хүдөөгэй самодеятельностиин репертуарыень шалгаагүй. Республикымнай уранзохёолшод ба композиторнуud залуушуулай дуулаха шэнэ шэнэ дуунуудые зохёоногүй, хүдөө нютагуудаар гаража, арад зонтой уулзалгануудые хэнэгүй гэжэ нүхэр Ломухин шүүмжэлээ.

ВЛКСМ-эй обкомой бюрогой гэшүүн нүхэр Зыков транспортна зарим комсомольско организацинуудта культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин ҳайнаар ябуулагдадаг жэшээнүүдые харуулба.

—Гэхэтэй хамта, ехэнхидээ комсомольско организацинуud энэ хүдэлмэридөө хангалтагүйгөөр хандана. Жэшээлхэдэ, Галууга-Нуурай станциин дэргэдэхи комсомольско организацида энэ хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ бүхы арга боломжонуud бии: тон ҳайн клубтай, 11 улаан булангуудтай. Гэбэшье, клубай үнэтэ зөөри иишэ тийшээ үригдэнэ, самодеятельностиин кружог үни заяанай тарашоо, клуб соонь гансал кино харуулагдана, — гэжэ тэрэ үргэлжэлүүлбэ.

Өөрынгөө хэлэҳэн үгэ соо нүхэр Аносов (Мухаршэбэрэй айком) городҳоо хүдөөдэ гарадаг артистнуудай бригадын репертуар ехэ үгытэй, заримдаа хэдэн жэл соо шэнэлэгдэнэгүй гэбэ. Ураниайханай самодеятельностиие ҳайжаруулха хэрэгтэ аймагуud хоорондын харалгануудые үнгэргөө ҳаа ехэ зохистой байгаа гэбэ.

— Залуушуулай дунда ябуулагдадаг культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин хэды хангалтагүй байбашье, ВЛКСМ-эй обкомой агитаци ба пропагандын таҳаг телефонно хөөрэлдөөнҳөө саашаа гаранагүй, — гэжэ нүхэр Юмсунов (ВЛКСМ-эй Кяхтын айком) шүүмжэлнэ. — Мүн гансашье энэ таҳаг бэшэ, харин ВЛКСМ-эй обкомой ба тэрэнэй бюрогой хүтэлбэридэ ехэхэн дутагдалнуud бии. Хүдөөдэ гараҳан түлөөлэгшэд манай хүдэлмэриие ганса талаҳаань, халирхайгаар харадаг ба практическа туҳаламжа багаар үзүүлнэ. Кяхтада ябаҳан 9 түлөөлэгшэдэй миил гансань колхозой комсомольско организацида хүрөө ҳэн.

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай республиканска Управленийн начальник нүхэр Уртюбаев өөрынгөө үгэ соо культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые үбэлэй условиин хүдэлмэридэ бэлэдхэхэ тухай, тэдэнэй финансова ажахын байдал тухай тогтон хэлэбэ.

— Манай ороной арадай ажахын үлам хүгжэхэ бүри түрүү техникын үүргэ үлам ургана. Тэрэниие тон ҳайнаар шудалҳан хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд хэрэгтэй. Гэбэшье, зарим комсомольско организацинуud энэ хэрэгтэ тусхай анхарал хандуулнагүй. Жэшээлхэдэ, ПВЗ-гэй залуушуул өөҳэдынгөө техническэ мэргэжэлые багаар дээшэлүүлнэ, — гэжэ нүхэр Бугай (ВЛКСМ-эй обком) тэмдэглэбэ.

Хэлсэгдэҳэн асуудалаар хамта дээрээ 18 хүн үгэ хэлээ. Пленум болбол тус асуудалаар дэлгэрэнгы шиидхэбэри абаба.

* * *

Эмхидхэлэй асуудалаар—пленум хадаа нүхэр Д. Ч. Хандажаповае ВЛКСМ-эй обкомой агитаци ба пропагандын секретаряар, нүхэр Б. Д. Сандановые сэрэгэй-физкультурна таҳагые даагшаар ба нүхэр А. Г. Рандиниие хүдөөгэй залуушуулай таҳагые даагшаар баталба.

ХОЙТО-БАЙГАЛАЙ АЙМАГТА

ОКТЯБРЬСКА РЕВОЛЮЦИИН 33-ДАХИ ЖЭЛЭЙ ОЙН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Загаҳа барилгын «Труд» гэжэ колхозой комсомольско залуушуулай бригадынхид Октябрьска ҳайндэрые амжалтатайгаар үгтахын түлөө мүрысөөнэй үүсхэлшэд болобо. Михаил Кетровой хүтэлбэрилдэг залуу загаҳашад жэлэйнгээ түсэбые 5 ҳараар урид дүүргээ. Эдэнэр мянга шахуу пүүд загаҳа гүрэндөө тушаагаад байна. Ноябриин 7 хүрэтэр түсэбҳөө гадуур 1200 пүүд загаҳа барижа тушааха үялга абаба.

Бригадын гэшүүд нютагайнгаа радиогоор дамжуулга хэжэ, аймагай залуушуулые үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллахые уряалба. Радиогоор дамжуулҳанай хойто тээ тус бригада 4 дахин губшалга хэжэ, 170 пүүд загаҳа татажа гаргаҳан байна. Энээнэй урда тээ бүхэли табан хоног соошье эды шэнээн ехэ загаҳан баригдаагүй байгаа. Залуушуулай бригада богонихон болзор соо колхозоо гээгдэлҳээнь гаргаба. «Труд» колхоз загаҳа барилгаар дайнай хойто тээхи табанжэлэйнгээ түсэбые ҳаяар дүүргэхэнь.

Бригадын радиодамжуулга дуулаҳан Соляховай, Шестаковой, Немеровэй ба Сверловой бригаданууд тэрэ дарь мүрысөөндэ оролсоод, загаҳа барилгые ҳүүлэй үдэрнүүдтэ эрид дээшэлүүлбэ. Мүрысөөн хадаа аймаг дотор улам бүри үргэдэн дэлгэржэ байна.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ СТАХАНОВСКА ВАХТА

Поселково Советэй депутат Н. Латкинаар хүтэлбэрилэгдэдэг, загаҳа барилгын бригада стахановска вахтада жаргсахадаа абаҳан уялгаяа хүндэтэйгөөр дүүргэжэ байна. Энэ бригада загаҳатай газарые ҳайса бэдэржэ, үдэр бүхэндэ 4 удаа губшуур табиҳанайнгаа ашаар, август ҳарынгаа түсэбые 400 процент дүүргэжэ, шэнэ амжалта туйлаба. 3-дахи кварталайнгаа даалгабариие хоёр дахинҳаа үлүүгээр дүүргээ.

ҮБҲЭ ХУРЯАЛГААР ТҮРҮҮ КОЛХОЗ

Дээдэ-Ангарын сельсоведэй «Красный Октябрь» гэжэ эвенкийскэ колхоз адуу малдаа үбҳэ тэжээл бэлэдхэлгын түсэбые аймаг соогоо хамагҳаа түрүүлэн дүүргэбэ.

Чимит Бадмаевагай хүтэлбэрилдэг ҳүнэй-товарна фермын хүдэлмэрилэгшэд ҳайнаар ажаллана. Эдэ малшад даалгабариҳаа гадуур 20 центнер витаминна үбҳэ бэлэдхээ.

М. Смоляков.

Эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ курса

Бурят-Монголой зооветеринарна институдай дэргэдэ ветеринарна фельдшернүүдэй эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ область хоорондын курсада занятинуud эхилбэ.

Эндэ Еврейскэ автономно областиин, Сахалинска ба Амурска областьнуудай, Примореско ба Хабаровска хизаарнуудай, Бурят-Монголой ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд ерэҳэн байна.

Гурбан ҳарын туршада курсада ҳуралсахадаа, тэдэнэр өөҳэдынгөө теоретическэ эрдэмые нилээд дээшэлүүлхэ, малай үбшэ эмнэхэ шэнэ арганууdтай, ветеринарно-профилактическа хэмжээ-ябуулганууdые ба ветеринарна хэрэгые эмхидхэхэ ябадалтай танилсаха юм. Мүн биологическа наукын шэнэ шэнэ нээлгэнүүд тухай лекциинуудые шагнаха байна.

К. Васильев.

Колхозуудые радиофикацилга

Прибайкальска аймагай Турунтаево тосхондо 500 ватт хүсэтэй радиоузел баригдаба. Тэрэ узелҳаа 4 колхозуud, Ильинкын санатори болон шпалозавод радиофикацилагдаҳан байна. Тус радиоузел 1000 точкотой болонхой. Ҳаяар энэ узелҳаа лини татагдажа, бүхы аймаг радиофикацилагдаха юм.

* * *

Үнгэрэгшэ август ҳарада Хориин аймагай центртэхи радиоузелҳаа 7 километртэ лини татагдажа, «Родник» колхоз радиофикацилагдаҳан байна.

И. В. СТАЛИНДА АМАРШАЛГАНУУД

Нүхэр И. В. Сталинай 70 наҳанай ойтой дашарамдуулан партийна, советскэ болон олониитын организацинуудҳаа, ажалшадай коллективүүд, Советскэ Союзай гражданинуud, гүрэнэй, ниитын организацинуудҳаа ба хилын саанахи элдэб нюурнуудҳаа И. В. Сталинай нэрэ дээрэ олон тоото амаршалгануud ороҳон байна.

Олон удаан жэлнүүдтэ элүүр энхэ ажаҳуухыень нүхэр Сталинда бүхы эүрхэнҳөө хүсэҳэн амаршалгануудые хүргэбэ:

Калужска областиин Мосальска районой «Новая деревня» колхозой колхознигууд;

«Главпарфюмер» гэжэ Тамбовско областной сбытовэ базын хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Бобруйска областиин Паричска районой «Культура» колхозой колхознигууд;

Харьковска областиин Закомельскэ МТС-эй хүдэлмэришэд, трактористнуud, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд;

Бурят-Монголой АССР-эй Заиграйн аймагай Курбын МТС-эй трактористнуud, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллективүүд;

Пензенскэ областиин хэлхеэ холбооной Шемышейскэ конторын хүдэлмэришэдэй коллектив;

Алтайска хизаарай «Заготскотын» Баевска районно конторын хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Сталинградска областиин Мачешанска районой «Большевистские темпы» гэжэ районно газетын редакци ба типографиин хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Курск городой «Смена» ба «Комсомолец» гэжэ кинотеатрнуудай сотрудниггуудай коллектив;

Минскэ областиин Борисовско районой «Пролетарский борец» колхозой колхознигууд;

Курска областиин Волоконовско районой «Крестьянский труд» колхозой колхознигууд;

Белорусска ССР-эй Слуцка районой Молотовой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд;

Каменск городой хилээмэнэй заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай суглаан;

Тюменскэ областиин Вагайска районой «Красный путь» колхозой колхознигууд;

Хорезмскэ областиин Хазараспска районой Стахановай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд;

Одесскэ областиин Балтска районой Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд.

Днепропетровско хүдөө ажахын институдай профессорско-багшанарай состав ба студентнүүд;

Физическэ культурын Киевскэ гүрэнэй институдай багшанарай ба студентнүүдэй коллектив;

Галда шатадаггүй кассануудые үйлэдбэрилдэг Киевскэ заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Молдавска ССР-эй Унгенскэ районой Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд;

Амурска областиин Благовещенскэ районой «Металлист» колхозой колхознигууд;

Тамбовско областиин Ламска районой Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд;

Сталинградска областиин Ольховско районой Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд;

Бурят-Монголой АССР-эй Сэлэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд;

Ковельскэ түмэр замай Ковель станциин хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Ровенскэ областиин Рафаловска МТС-эй хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Молодечненскэ областиин радиоинформациин комитедэй хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Волынска областиин Рожищенско районой Крупскаягай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Ростовско областиин Матвеево-Курганска районой медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд;

Гомельско областиин Добрушска районой. Корминска долоон жэлэй ҳургуулиин багшанар ба ҳурагшад;

Ленинград городой Павловай нэрэмжэтэ 308-дахи дружиный пионернүүд;

Витебскэ областиин Городской хүүгэдэй байшангай хүдэлмэрилэгшэд ба хумүүжүүлэгдэгшэдэй коллектив;

Минск городой барилгын материалнуудай Белорусска индустриальна техникумэй багшанар ба студентнуудэй коллектив;

Тамбовско областиин Уваровска районой «Красный луч» колхозой колхознигууд;

Куйбышевска областной научна-шерско-гинекологическа общестуй чууд;

Латвийска ССР-эй нютагай промышленностиин Министерствын силикатно-химическэ трестын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Сумска областиин Роменско текстильно-галантерейнэ фабрикын хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Андреевэй нэрэмжэтэ металлургическэ заводой тонколистын цехын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Ростовско областной научно-шэнжэлгын рентгенорадиологическа ба онкологическа институдай научна хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Азербайджанска түмэр замай Минераль станциин паровозно депогой хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Воронежско областиин Красноармейскэ свеклосовхозой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Узбекистанай КП(б)-гэй Кашка-Дарьинска обкомой хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

ДОСАРМ-ын Курска областной комитедэй хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Баку городой № 138 ҳургуулиин дахи «А» классай ҳурагшад;

Хүдөө ажахын Вологодско областной управлениин хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Пензенскэ областиин Соседскэ районой Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд;

Тамбовско областиин Лысогорскэ районой Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд;

Новосибирскэ областиин Татарскэ районой Западна МТС-эй хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Минск городой Крупскаягай нэрэмжэтэ артелиин техническэ персонал, хүдэлмэришэд ба хүдэлмэрилэгшэд;

Саратовска областиин Балашов городой хүүгэдэй № 5 садай үхибүүд ба хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Новгородско областиин «Партизан» гэжэ фабрикын хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженернүүд ба технигүүд коллектив;

Чешске-Будейовице городой «Когинор» гэжэ арадай предприятиин хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Прага городой Гржижек заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженернүүд;

Чехословаки, Светле городой «Нева» заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженернүүд;

Прага городой «Липперт» гэжэ заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшад ба инженернүүдэй коллектив;

Готвальдово городой чехословацкэ залуушуулай союзай крайска комитет;

Чехословаки, Забржег городой «МЭ» гэжэ национальна заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Тунисай ажалшадай профсоюзуудай нэгэдэл;

Франциин компартиин Брестскэ секци;

Закарпатскэ областиин Ужгородскэ МТС-эй хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Ровенско областиин Сарненска районой, «13 лет Октября» колхозой колхознигууд;

Азербайджанска түмэр замай 8.[illegible] Саатлинска дистанциин ба Саатлинска узелай хүдэлмэрилэгшэд;

Куйбышевска областиин статистическэ управлениин хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Ровенскэ областиин ажалшадай депутадуудай Мизочско районой Советэй гүйсэдком;

Барнаул городой, ВКП(б)-гэй Жемчужнодорожно райкомой хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Азербайджанска түмэр замай [illegible]кинска отделениин Политотделэй хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Астрахань городой басагадай № [illegible] дунда ҳургуулиин багшанар ба ҳурагшад;

Харьковска областиин Сахновщинскэ районой «Ново-Украинска» колхозой колхознигууд;

Харьковска областиин Петровскэ районой «Ново-украинка» колхозой колхознигууд;

Харьковска областиин Савинска районой партийна, советскэ ба олониитын организацинуудай түлөөлэгшэдэй хүрэлдэбаадалгатай суглаан;

Сталинградска областиин Михайловскэ лесхозой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

(Үргэлжэлэлынь хожом гарахэ).

„Агитаторай блокнодой“ 17-дохи номер

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой пропаганда ба агитациин таҳагай «Агитаторай блокнодой» 17-дохи номер хэблэлҳээ гараба. Энэ номерто: «Ургаса хуряалга ба таряа бэлэдхэлэй темпые хурдадхаха» гэҳэн түрүү бэшэг, «Агитаторнуud — колхознигуудай дунда мүрысөө эмхидхэгшэд» гэжэ Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Ивановой статья, «Хүдөө-гэй культурын байшан» гэжэ Тарбагатайн аймагай Ехэ Куналей тосхондохи культурын Байшангай хүдэлмэри тухай нүхэр Яськовой статья толилогдобо.

Тэрэшэлэн «Сталинска эпохиин агууехэ байгуулалта» гэжэ хэрэлдөө үнгэргэлгэдэ зорюулагдаҳан ба мүн «Малай үбэлжэлгэдэ хаҳа соонь бэлэдхэхэ» гэҳэн материалнуud тус номерто хэблэгдэбэ.

Олон үхибүүдтэй эхэнүүдые шагналга

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиум болбол СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэҳөөр, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй нэрээр Кяхтын, Заиграйн, Торийн, Түнхэнэй, Прибайкальска, Сэлэнгын, Байкало-Кударын, Тарбагатайн аймагуудай ба Улан-Удэ городой Городской, Пригороднэ районуудай болон Городок, Бабушкин городуудай олон үхибүүдтэй эхэнүүдые «Эхын алдар» гэжэ орденуудаар ба «Эхын медаль» гэжэ медальнуудаар шагнаба.

II шатын «Эхын алдар» гэжэ орденоор 6 эхэнүүд, III шатын «Эхын алдар» гэжэ орденоор 14 эхэнүүд, I шатын «Эхын медаль» гэжэ медаляар 29 эхэнүүд, II шатын «Эхын медаль» гэжэ медаляар 32 эхэнүүд шагнагдаа.

Шагнагдагшадай дунда наймаан үхибүүдые түрэҳэн ба хумүүжүүлҳэн Кяхта городой госпиталиин хүдэлмэришэн У. А. Бердникова, Сэлэнгын аймагай Ново-Селенгинскэ сельпогой хүдэлмэришэд, долоон үхибүүдэй эхэ М. М. Петрова, Торийн аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой колхозница, зургаан үхибүүдэй эхэ П. Т. Бэлтатарова, Байкало-Кударын аймагай «Путь к коммунизму» колхозой колхозница, габан үхибүүдэй эхэ А. Х. Торгубаева ба бусад бии.

Инженер Ф. Ковалевой методые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ

Манай түрүүшын алхамууд

Г. СМИРНОВ, сэмбын фабрикын главна инженер

Улан-Удын сэмбын фабрикын коллектив Московско областиин «Пролетарская победа» гэжэ нарин сэмбын фабрикын инженер Ф. Л. Ковалевой методээр түрүү стахановецуудай хүдэлмэриин дүй дүршэлые үйлэдбэри дээрээ нэбтэрүүлжэ эхилhээр муу бэшэ показательнуудые харуулжа байна.

Инженер Ковалевой дурадхаhан шэнэ метод фабрикын инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд халуунаар дэмжээ. Тиин, техническэ зүблөөн ба үйлэдбэриин суглааануud дээрэ тус метод хүдэлмэришэдэй дунда зүбшэн хэлсэгдэhэн, наринаар шудалагдаhан байна.

Тус тусгаар мэргэжэлтэ стахановецуудай хүдэлмэриие шудалан шэнжэлжэ үзөөд байхадаа, ямаршье профессиин хүдэлмэришэн элдэб янзын арга дүрые элдэб янзаар дүүргэhэнэй ашаар амжалтануудые туйлана гэжэ инженер Ковалевой хэhэн тобшололые өгөөн түрүүн ямар процесс дээрэ хэрэглэхэ тухай хэлсэгдэhэн байна. Тиин фабрикын хүтэлбэрилэгшэд нооho ээрэдэг цехтэ стахановецуудай хүдэлмэриин гараар хэгдэдэг процессые шэнжэлжэ эхилhэн байха юм.

Үйлэдбэриин процесс бүхэн хэдэн ондоо арга дүрэнүүдhээ бүридэдэг. Жэшээнь, нооho ээрэлгын үйлэдбэридэ утаhаяа татаха, бобиаяа hэлгэхэ, утаhандаа эршэ оруулха ба ээрэгдэhэн утаhа оройжо абаха — хамта дүрбэн операцинууд бии. Эдэ дүрбэн операцинууд хүдэлмэришэдөөр адли тэгшээр хэгдэнэгүй. Халаанайнгаа нормые 110—115 процент дүүргэдэг нооho ээрэгшэ Степанова эрэгдэhэн утаhануудые оройжо абаха операциие нормоор хараадагдаhан 5,44 секундын орондо 3,05 секунда соо бүтөөнэ. Тиихэдэ, винтовщица Тугаринa энэ операциие —5,45, Кудрявцева 7,00 секунда соо хэнэ. Мүн бобиые hэлгэхэ операци дээрэ Степанова — 40, Тугаринова—44, Кудрявцева —63 секунда гаргацална.

Эрэгшэ Степановагай хоёр станок дээрэ хүдэлмэрилхэдөө утаhа оройжо абалгаар халаан соо 45 минута арбилжа, энэ саг соогоо 20 килограмм нооho нормоhоо гадуур ээрэжэ гаргадагые эндэ харанабди. Хэрбээ цехын хүдэлмэришэд барандаа иигэжэ ажаллаа hаа, сүүдхэ бүхэндэ 200 килограмм ээрэhэн нооho нормоhоо гадуур үгэжэ шадаха байна.

Сэмбэ нэхэлгээр эгээл орёо операциин нэгэниинь челнок hэлгэлгэ юм. Тиимэhээ, тус операциие шэнжэлжэ үзөөбди. Үдэр бүриингөө нормые 135—140 процент дүүргэдэг сэмбэ нэхэгшэ Сомова челнок hэлгэлгээр hайн үрэ харуулаа. Нормын ёhоор 9,6 секундын орондо 8,6 секунда соо тус операциие тэрэ хэдэг байба. Тиихэдэнь энэл операциие Иванова — 9,1, Шишкина—9,2, Афанасьева — 10,1 секунда соо дүүргээ. Иигэжэ бултанайнь хүдэлмэриие хараад үзэхэдэ, нүхэр Сомова алинhааншье шадамараар челногоо hэлгэнэ гэжэ элирбэ.

Мүнөө стахановка Сомовагай хүдэлмэриин дүй дүршэлые үйлэдбэри дээрэ нэбтэрүүлжэ эхилhэнhээ хойшо удаан саг үнгэрөөгүй, гэбэшье сүүдхэ соо сэмбэ нэхэлгэ 200 метрээр дээшэлээ.

Тиихэдэ, сэмбэ нэхэгшэ Шишкина челнок hэлгэлгые удаанаар хэдэг аад, халаанайнгаа нормые 130—145 процент дүүргэжэ, нүхэр Сомовае ахина. Тэрэ хайшан гээд иимэ амжалта туйланаб?

Нүхэр Шишкина гараараа хэдэг операцида удааншье hаа, хоёр станогойнгоо хүдэлмэриие адли тэгшээр ябуулна, халаанай hэлгэсые зүбөөр ба түргэнөөр хэнэ.

Стахановецууд нүхэд Степанова, Сомова, Шишкина гэгшэдэй хүдэлмэриин дүй дүршэлнүүд иигэжэ шэнжэлэгдээд, инженер Ковалевой дурадхалай ёhоор фабрикын коллективэй дунда амжалтатайгаар дэлгэрүүлэгдэжэ байна.

Иимэ хэмжээ-ябуулгануud үнгэргэгдэжэ, ээрэгдэhэн утаhа оройжо абаха операцида 54 секунд hургагдаад, барандаа нормоёо дүүргэнэ. Нүхэд Бимаева, Питкевич гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригадануud тус операциие 5 минута 44 секундын орондо 3 минута 30 секунда соо хэдэг болоо.

Сэмбэ нэхэлгэ дээрэ челнок hэлгэлгын операцида 88 хүнүүд hургагдаа. Энээнhээ урда цех бухы дээрээ энэ операциие 14,1 секунда соо хэдэг hаа, мүнөө 11 секунда соо хэдэг болобо. Сэмбэ нэхэгшэд Поваляева, Москвитина ба бусад нормонуудаа дүүргэдэггүй байhан аад, мүнөө халаан бүхэндэ нормонуудаа 110—127 процент дүүргэдэг болобо. Сэмбэ нэхэлгэ дээрэ дунда зэргээр абахада, нэгэ нэхэгшэ час соо 1,14 метр нэхэдэг байгаа hаа, мүнөө эндэ 2 метр нэхэдэг болобо.

Инженер Ковалевой методээр фабрикын коллектив иимэнүүд амжалтануудые туйлабашье, үшөөл дутагдалнуud олон. Мастернууд ба тэдэнэй туhалагшанар стахановецуудай хүдэлмэриин түрүү дүй дүршэлнүүдые шэнжэлэгдэ эдэбхи багатайгаар хабаадалсана. Тус метод хадаа фабрикын шэрдэлгын, главна механикын ба бусад цехүүдээр үшөө дэмжэгдээгүй байhаар.

Тус методые үргэнөөр дэлгэрүүлхын тула, бухы станогуудта индивидуальна моторнууд табигдажа, машина зэмсэгүүдэй техническэ заhабариие hайжаруулха ба бусад хэмжээнүүд абтажа байна.

hаяхан Улан-Удэ городой промышленна предприятинуудай профсоюзна эдэбхитэдэй суглаан боложо, инженер Ф. Ковалевой үүсхэлые городой предприятинуудта үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсээ.

Суглаан дээрэ Улан-Удын сэмбын фабрикын главна инженер нүхэр СМИРНОВ элидхэл хэ.

Элидхэлэй hүүлээр шэлэй заводой цехын начальник нүхэр УЛИТИНА, ПВЗ-гэй булад шудхалгын цехын экономист нүхэр ПЕТРОВ, судно-заhабарилгын заводой директор нүхэр ВОСТОКОВ ба бусад хамта 12 хүнүүд үгэ хэлээ.

hүүлдэ үгэ хэлэhэн ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой секретарь нүхэр И. И. ЛОГУШКИН городой предприятинуудта инженер Ковалевой методэй ямараар дэлгэрүүлэгдэжэ байhан тухай тогтожо хэлээ. Тиихэ зуурааа, городой олонхи предприятинуудта, тэрэ тоодо «Механлит» ба модоной заводуудта, мелькомбинадта энэ хэмжээ-ябуулгын илангаяа муугаар ябуулагдажа байhаниие шүүмжэлээ. Нүхэр Логушкин тус методые предприяти бүхэндэ хайшан гэжэ үргэнөөр дэлгэрүүлхэ талаар саашанхи зорилго табяа.

Газетынгээ мүнөөдэрэй номерто тус суглаан дээрэ үгэ хэлэhэн хэдэн эдэбхитэдэй статьянуудые толилбобди.

Халуунаар дэмжэнэбди

К. ИВАНОВА, сэмбын фабрикын стахановка

«Пролетарская победа» гэжэ нарин сэмбын фабрикын дэргэдэ hуража байха үедөө, инженер нүхэр Ковалевтой уулзаhан байнаб. Мүнөө тэрэнэй дурадхаhан шэнэ метод хадаа промышленна бухы предприятинуудта үргэнөөр дэлгэржэ байна.

БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ сэмбын фабрикада 1946 онhоо эхилжэ хүдэлмэрилнэб. Түрүүшын 3 hара соо машина зэмсэг тодхолго дээрэ хүдэлмэрилөөд, hүүлээрнь сэмбэ нэхэгшээр мүнөө болотор хүдэлмэрилжэ байнаб. Социалистическэ ажалай новаторнууд — Александр Чутких, Лидия Корабельникова ба бусадай үнэтэ үүсхэлнүүдые дэмжэлгэдэ эдэбхи ехэтэйгээр хабаадалсахые оролдодогби.

Инженер Ковалевой шэнэ метод манай фабрикын коллективээр халуунаар дэмжэгдээ. Энэ методээр хүдэлмэрилжэ захалhан манай түрүү стахановецууд Сомова, Шишкина, Степанова гэгшэдэй хүдэлмэриин дүй дүршэл хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрүүлэгдэжэ байна.

Сэмбэ нэхэлгэ дээрэ челнок hэлгэхэ операциар нүхэр Сомовагай дүй дүршэлдэ hурахын түлөө ехэхэн оролдолго гаргааб. Тиин, урдань 16,5 секунда соо челногоо hэлгэдэг байhанаа, мүнөө 10,4 секунда соо hэлгэнэб.

Энэ дүршэлдэ hураhанайнгаа ашаар, халаан соо тус операци дээрэ 10 минута арбилжа, нормынгоо дээдэ тээ 20—25 метр сэмбэ нэхэхэ аргатай болооб.

Мүнөө би сэмбэ нэхэгшэд Якутова, Поваляева гэгшэдые дурсагдагша түрүү стахановецуудайнгаа хүдэлмэриин дүй дүршэлдэ hургажа эхилээб. Тэдэнэймни нормын дүүргэлтэ 98 процентhээ 110 процент хүрэтэрөө дээшэлээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: сэмбын фабрикын түрүү стахановка К. К. Сомова (зүүн гарhаа) сэмбэ нэхэлгээр өөрынь хүдэлмэриин дүй дүршэлые өгөөн түрүүлэн халаан абаhан стахановка К. С. Иванов атай хөөрөлдэжэ байна.

Д. Носовой фото.

Түрүүшүүлэй дүй дүршэлые—бүгэдэндэ

Н. ИЛЮХИН, ПВЗ-гэй завкомой түрүүлэгшэ

Манай парти ба правительство болбол промышленна предприятинуудай ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ туйлай ехэ анхарал хандуулна. Тиимэhээ ороноймнай промышленностиин хүдэлмэришэд ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ улам бүри ехэ амжалтануудые туйлана.

Московско областиин «Пролетарская победа» гэжэ сэмбын фабрикын инженер нүхэр Ковалевой шэнэ үүсхэл хаа хаанагүй дэлгэрүүлэгдэжэ, үйлэдбэриин бүтээсые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ айхабтар ехэ аша туhа хүргэжэ байна.

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводто Александр Чутких, Лидия Корабельникова гэгшэдэй үнэтэ үүсхэлнүүд халуунаар дэмжэгдэжэ, hайн үрэнүүдые үгөө. Завод дотор 190 стахановецууд продукциингаа шанарые эрхим hайнда хүргэжэ, өөрын тамгатайнууд болонхой. Тиихэдэ, үйлэдбэри дээрэ материал арбилалгада 14 цехүүд хабаадалсана. Тиин, энэ жэлдэ хоёр миллион гаран түхэригэй материал арбилагдаа.

Мүнөө инженер Ковалевой дурадхаhан шэнэ үүсхэл дэмжэгдэжэ эхилбэ. Энэ методые үйлэдбэри дээрээ саашадань амжалтатайгаар нэбтэрүүлхэ дүүрэн арга боломжо бидэндэ бии. Республика дотороо алдар суудаа гараhан солото стахановецууд — СССР-эй Верховно Советэй депутат олон станочник Е. Г. Курочкин, арба гаран жэлэй нормонуудые дүүргэhэн табанжэлэй геройнууд Казаиров, Кириленко, Гутаров ба бусад стахановецууд үйлэдбэриин үндэр бүтээсэнүүдые туйлажа байна.

Эдэ түрүү стахановецуудай ажалай дүршэлые инженер Ковалевой методээр хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрүүлхын тула, заводой методическа комисси байгуулагдаа. Тиин, түрүүшүүлэй ажалай дүй дүршэлнүүдые шудалалга цех бүхэндэ ябуулагдажа эхилээ. Завод дотор хэблэгдэдэг техническэ бюллетень дээрэ детальнуудые бүтээлгын процессүүдэй операцинууд тодорхойгоор толилогдоно.

Булад шудхалгын цехтэ жэл соо 600 хайлуулга хэhэн стахановец Казаировай хүдэлмэриин дүршэл шудалалга амжалтатайгаар ябуулагдажа эхилбэ. Хэдэн хүнүүд тэрэнэй дүршэлые халан абажа, үйлэдбэриингөө бүтээсые дээшэлүүлжэ захалаа.

Инженернүүд ба мастернуудай үүргэ ехэ

К. КАРАСЕВ, мясокомбинадай главна инженер

Мяха-консервын комбинадай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ямаршье промышленностиин үйлэдбэри дээрэ нэбтэрүүлэгдэжэ болохо инженер Ковалевой методээр эрхим стахановецуудайнгаа хүдэлмэриин зарим дүй дүршэлнүүдые шэнжэлжэ үзэбэ.

Комбинадай консервын заводто консервын хайрсагуудые бүтээлгээр стахановецууд нүхэд Колесников ба Крепышев гэгшэдэй хүдэлмэринүүд шэнжэлэгдэнэ. Элдэб операцинуудые хэлгээр hайн дүршэлнүүд тэмдэглэгдээ.

Тиихэдэ, малай шуhые буйлуулан альбумин (эрхим сортын сабуун) үйлэдбэрилгээр олон процессууд шэнжэлэгдээ. Стахановецууд Солдатов, Шульков гэгшэд шэн зоригтойгоор ажаллажа, ажалайнгаа бүтээсые нёдондо жэлэйхиhээ 60—70 процентээр дээшэлүүлhэн байна.

Нүхэр Солдатов 1 час соо 62 килограмм, нүхэр Шульков час соо 32 килограмм альбумин үйлэдбэрилнэ. Тэдэ хоёрой продукциин шанар шэнжэлэгдэжэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ мүртөө мүн шанарыень hайжаруулхын түлөө тэмсэхэ хэрэгтэй гэhэн заабари тэдэндэ үгтөө.

Мүнөө комбинадай альбуминна башнида эдэ түрүүшүүлэй хүдэлмэриин дүй дүршэлые шэнэ метод дээр дэлгэрүүлгэ муу бэшээр ябуулагдажа байна.

Гэбэшье, бэшэ цехүүдтэмнай түрүү стахановецуудай дүй дүршэлнүүдтэ хүдэлмэришэдые hургалга удаанаар дэмжэгдэнэ. Тэдэ цехүүдэй мастернууд ба нормировщигууд эдэбхи оролдолго багаар гаргана. Үнэтэ үүсхэл дэмжэлгээр энэ дутагдалаа ойрын үдэрнүүдтэ усадхажа, стахановецуудайнгаа ажалай дүй дүршэлые хүдэлмэришэдэйнгөө дунда үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гээшэ манай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй нангин уялга мүн.

Новаторнуудай дүршэл шудалха

М. МОГНОНОВ, профсоюзуудай областной Советэй Президиумэй түрүүлэгшэ

Олониитын эдэбхитэй хабаадалгатайгаар социализм байгуулха коммунистическэ метод болоhон социалистическэ мүрысөөн хадаа таhалгаряатүйгөөр урган хүгжэжэ, үлэмжэ hайн шэнэ формануудаар баяжажа байна. Тэрэ үлэмжэ hайн шэнэ арга методүүдэй нэгэн хадаа инженер Ковалевой үүсхэл мүн болоно.

Олониитын ажалай үүсхэл хадаа ажахын ба профсоюзна хүтэлбэрилэгшэдэй зүгhөө үйлэдбэриин-техническэ хэмжээ-ябуулгаар дэмжэгдэдэг газарта, хүдэлмэриин түрүү методые дэлгэрүүлхын түлөө үдэр бүри үсэд шангаар тэмсэдэг газарта амжалтатайгаар дэлгэрдэг байна. Энээниие манай предприятинуудай ажабайдал ба бодото ажал хүдэлмэри харуулна.

Сэмбын фабрикын хүтэлбэрилэгшэд Ковалевой үүсхэлые нэбтэрүүлхэ талаар хэмжээнүүдые абаhанай ашаар, бага бэшэ үрэ дүн харуулжа байна.

«Пролетарская Победа» гэжэ нарин сэмбын фабрикын инженер нүхэр Ковалев инженернууд ба технигүүдэй коллективтэй суглаа ажаллажа, фабрикынгаа түрүү стахановецуудай ажалай дүй дүршэлые шэнжэлэн согсолhон байна. Түрүү арга методые шэнжэлhэнэй үндэhөөр бусад бүхы хүдэлмэришэдые эдэ дүй дүршэлдэ hургаха hуралсал эмхидхэhон байха юм. Стахановецуудай хүдэлмэриин дүй дүршэлые юрэнхи дээрэнь шэнжэлхэ ябадал манай олохон предприятинуудта нэмэ хэрэг бэшэ болобошье, нүхэр Ковалев хадаа стахановецуудай өлдэб янзын арга дүрые операци операцяарнь шэнжэлhэн байна. Тэрээндэнь хүдэлмэриин сагые түсэблэлгэ ба хүдэлмэрилдэг газарые эмхидхэлгэ оролсоно. Энэ хадаа стахановецуудай дүй дүршэлые шэнжэлхэ методэй шэнэ зүйл болоно. Энэ ушарта стахановецуудай үндэр бүтээсэтэй ажалай нюусые хүсэд дүүрэнээр элирүүлжэ болохо байна бшуу.

Дурадхалнуудые шэнжэлхэ ба согсолхо талаар нүхэр Ковалевой метод хадаа эрхим стахановецуудай хүдэлмэриин ашаттай туhатай арга дүрэдэ бухы хүдэлмэришэдые hургадаг байхаhаа гадна, мүн стахановецуудай хүдэлмэриин дүй дүршэлые шэнжэлжэ, согсолходоо хүдэлмэришэн бүхэнэй хүдэлмэриин газарые шалгаха ба үйлэдбэрилэгшэ бүхэнэй стахановскаар ажаллаха услови байгуулгатай нягта холбоотой юм. Тусхайлбал, зэмсэг түхеэрэлгэнүүдые заhабарилагдадаг, машинануудынь гуримшуулагдадаг, хэрэгтэй болохо запасной частнууд ба зэр зэмсэг гэхэ мэтэ үгтэдэг байха юм. Тайлбарилан хэлэхэдэ, эрхим стахановецуудай хүдэлмэриин газарай условинуудтал тон адли условинууд бухы хүдэлмэришэнэй хүдэлмэриин газарнуудта байгуулагдадаг байгаа. Энэ хадаа хүдэлмэриин шиидхэхы амжалтануудай шухала нүхэсэл бололсодог байна. Стахановска дүй дүршэлые эмхитэйгээр ба түсэбэй ёhоор дэлгэрүүлжэ, стахановска коллективнэ хүдэлмэридэ олоороо дамжан орохо зүб замые заажа үгэhэн нүхэр Ковалевой үүсхэл хадаа тон ехэ габьяата хэрэг мүн болоно.

Үйлэдбэриин стахановецуудай дүй дүршэлые шэнжэлэн согсолжо, тэрэниие үргэнөөр нэбтэрүүлхэ арга боломжо манай предприятинуud ба үйлэдбэриин участогуud бүхэндэ хүсэд бии.

Тиин, социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ талаар хүдэлмэриин hайнаар ябуулагдаhан предприятинуудта түрүү стахановецууд хүдэлмэриин үндэр бүтээсэ туйлаха шэнэ методүүдые нэбтэрүүлхэ арга боломжонуудые үдэр бүхэндэ элирүүлжэ үгэдэг байгаа. Жэшээлхэдэ, механизмууд ба түхеэрэлгэнүүдые заhабаригүйгөөр удаан ашаглаха, түүхэй эд, түлишэ, зэр зэмсэг гэхэ мэтые гамтайгаар хэрэглэхэ дурадхалнуудые тэдэнэр оруулдаг байха юм. Иимэ жэшээнүүд манай предприятинуудта тон олон бии байна. Тиигэжэ манай стахановецууд хадаа хүдэлмэриин юрэнхы амжалта туйлаха ба үйлэдбэриин технологиие hайжаруулха зам табилгада туhалдаг байна.

Тиимэhээ манай предприятинуудай ажахын ба профсоюзна хүтэлбэрилэгшэд хадаа үндэр бүтээсэтэй эрхим хүдэлмэри эмхидхэхын тулада стахановска дүй дүршэлые саг үргэлжэ шэнжэлхэ ба согсолхо, новаторнуудай үүсхэлнүүдые дэмжэхэ ба хүгжөөхэ, тэдэнэй дүй дүршэлые хаа хаанагүй үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, түрүү арга дүрэ ба методые бухы хүдэлмэришэдэй шудалха ябадал хангаха уялгатай.

Энээниие манай парти хадаа бухы партийна, ажахын ба профсоюзна организацинуудhаа эринэ. Тиин, инженер Ковалевой үүсхэл энэ зорилгые бэелүүлгэдэ сүм зохилдоно. Арадай ажахыда тон ехэ удхашанартай болоод байhан энэ үүсхэлые дэлгэрүүлхэ ябадалда предприятинуудай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд горьтойхон үүргэ дүүргэхэ ёhотой байна.

Гэхэ зуура, манай предприятинуудта инженер Ковалевой үүсхэлые дэлгэрүүлхэ ябадал үшөө hулаар табигданхай байха юм. Манай олохон предприятинуудай ажахын ба профсоюзна хүтэлбэрилэгшэд инженер Ковалевой үүсхэлые дэлгэрүүлхэ талаар элдэб суглаа ба зүблөөнүүдые үнгэргэхэhөө бэшэ, бодото хэрэг дээрээ мүртэй хүдэлмэри үшөө ябуулаагүй байhаар. Жэшээлхэдэ, машино-бүтээлгын, паровозо-вагонно ба шэлэй заводуудта хэдэн табанжэлэй даалгабаринуудые дүүргэhэн, ажалай бүтээсын эрхим жэшээ харуулдаг хэдэн зуугаад стахановецууд бии. Теэд, тэдэнэй дүй дүршэлые шэнжэлхэ ба согсолхо хүдэлмэри үшөө эмхидхэгдэнэгүй. Мүн зарим предприятинуудта инженер Ковалевой үүсхэлые дэмжэжэ, үйлэдбэридэ хүдэлмэриин түрүү дүй дүршэлые нэбтэрүүлхэ хүдэлмэриие эрхилхэ элдэб комисси ба советүүдые байгуулан, энэ тон hонирхолтой хэрэгые унжагайруулжа байна. Улан-Удын модоной заводто энэ оной сентябриин 11-дэ болоhон партийна суглаан дээрэ Ковалевой методээр, заводой стахановецуудай хүдэлмэриин дүй дүршэлые үйлэдбэри дээрэ нэбтэрүүлхэ асуудалые зүбшэн хэлсээд, стахановецуудай хүдэлмэриин түрүү дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ хүдэлмэриие эрхилхынь тула 20—30 хүнhөө бүридэhэн стахановецуудай совет байгуулха гэжэ тогтоohон байна. Стахановецуудтай зүбшэлсэхэ шухала байбашье hаань, тэдэнэй хүдэлмэриин арга дүрые нэн түрүүн шэнжэлхэ ба шудалха хэрэгтэй. Иимэ соведүүд стахановецуудай хүдэлмэриин дүй дүршэлые инженер Ковалевой методээр дэлгэрүүлхэ хэрэгые бэеhээ саашань болгохо, нюдэ далдалхын тулада хэрэгтэй байна.

Мүн инженер Ковалевой үүсхэлые манай эрхэ байдалда дэлгэрүүлхэ арга үгы гэhэн буруу hанамжануud зарим предприятинуудта гарана. Мелькомбинадай главна инженер нүхэр Деньгин хүдэлмэриин түрүү дүй дүршэлые шэнжэлхэ ба үргэнөөр дэлгэрүүлхэ энэ метод мелькомбинадта хэрэглэгдэхэ аргагүй гэжэ тоолоно. Теэд, профсоюзай завкомой түрүүлэгшэ нүхэр Сахаров нүхэр Деньгинтэй hаналаа нэгэдэдэг байна. Эдэ hанамжануудай тон алдуутай байhаниинь эли. Хэрбээ нүхэд Деньгин ба Сахаров гэгшэдhээ танай комбинадта хэды стахановецууд бииб гэжэ асуубал, тэдэнэр хэдэн хүнэй фамили дурдабашье, хүдэлмэриинь түрүү дүй дүршэлые шэнжэлэлгэ эрхилдэггүй дээрhээ, тэдэнэй ямар аргаар хүдэлмэриин үндэр бүтээсэ туйладаг байhаниие мэдэхэгүй байха.

Эдэ жэшээнүүд хадаа манай республикын олохон предприятинуудта Ковалевой үүсхэлэй hулаар дэлгэрүүлэгдэжэ байhаниие гүйсэд гэршэлжэ үгэнэ. Мүн эдэ жэшээнүүд хадаа социалистическэ мүрысөөе хүтэлбэрилхэ ябадалда ёhо тэдыгээр, хойрогоор хандадаг ябадалай үшөө бии байhые тодорхойлно. Инженер Ковалевой методээр стахановска коллективнэ хүдэлмэриие эмхидхэхын орондо зарим стахановецуудай рекорднуудаар hанаагаа амарха ябадал манай профсоюзна ба ажахын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй дунда үшөө бии байhаниинь эдэ жэшээнүүдhээ баhал эли болоно.

Социалистическэ мүрысөө хүтэлбэрилгэдэ үзэгдэжэ байhан эдэ горьтойхонууд дутуунууд хадаа предприятинуудай хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэлнүүдые гаргаха ябадалда ехэхэн hаад ушаруулна. Тиимэhээ эдэ дутуунуудые богонихон болзор соо усадхажа, предприяти бүхэндэ инженер новатор Ковалевой дурадхаhан методэй ёhоор стахановецуудай дүй дүршэлые бухы талаhаань шэнжэлжэ, тэрэниие үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала болоно. Энэ хадаа предприяти бүхэнэй хүдэлмэриие hайжаруулха, үйлэдбэриингөө программые болзорhоонь урид дүүргэхэ, резервнүүдээ дүүрэнээр хэрэглэхэ ябадалда шухала нүхэсэл боложо үгэхэ байна.

Бичурын аймагай Окино-Ключевскойн хүүгэдэй байшанда гараар уралалгын кружок хүдэлмэрилдэг. Тэрээ ниие ажалай талаар инструктор нүхэр Т. И. Гурова хүтэлбэрилхэ зуураа элдэб юумэнүүдые уранһайханаар оёхо дүршэл хүүгэдтэ олгоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Т. И. Гурова (бар уун гар таладань) шэмэглэн оёхо тухай заабариие Валя Красцева, Мария Иванова, Клава Свинкина, Люба Симонова гэгшэдтэ үгэжэ байна.

Д. Носовой фото.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн табадахи сесси

Генеральна комитедэй сентябриич 22-ой заседани

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 22. (ТАСС). ООН-эй Генеральна Ассамблейн Генеральна комитет хадаа хэлсэхэ зүйлдэ хоёр пунктнуудые оруулха тухай асуудалые сентябриин 22-ой үглөөгүүр дахин зүбшэн хэлсэбэ. Тэдэ пунктнуудай ёһоор, Холбоото Штадуудай оруулһан «Формоза тухай асуудалые» ба Хитадта эсэргүү американска агресси тушаа Советскэ Союзай гомодолые шиидхэһэн байна.

Гоминдановска түлөөлэгшэ Цзян Тин фун гэгшэ заабаринуудые мүнөө хүрэтэр абаагүй дээрэһээ «Формоза тухай асуудалые» зүбшэн хэлсэлгые хоёр-гурбан үдэрөөр хойшолуулхые гуйба. Комитет тэрэнэй гүйлтые зүбшэхэ гэжэ шиидэбэ. Комитедэй 5 гэшүүд энэ асуудал зүбшэн хэлсэлгые хойшолуулхын түлөө голосовалаа, нэгэ хүн буруушаажа голосовалба, Советскэ Союзай, Холбоото Штадуудай ба бусад оронуудай түлөөлэгшэд һаналаа бариба.

Тэрэнэй һүүлээр комитет хадаа советскэ делегациин дурадхаһан пунктые хэлсэхэ зүйлдэ оруулхын түлөө голосовани хэбэ. Түс дурадхалые оруулхын түлөө 11 голос үгтөө, гоминдановец буруушаажа голосовалба, Голланди ба Тайланд һаналаа баряа.

Генеральна комитет хадаа Тусхай политическэ комитедые байгуулха тухай дурадхалые ямаршье зүбшэн хэлсэлгэгүйгөөр һайшааһан, тэрэшэлэн Экономическа комитедэй ба Социальна комитедэй хамтарһан заседанинууд тухай дурадхалые һайшааһан байна.

Богони саг соо зүбшэн хэлсэһэнэй һүүлээр, Генеральна комитет хадаа элдэб янзын комитедүүдтэ уридшалан харангүйгөөр, Генеральна Ассамблейн пленарна заседани дээрэ сэхэ харахаар хэлсэхэ зүйлэй хэдэн пунктнуудые дамжуулан үгэхэ гэжэ шиидэбэ. Эдэ пунктнуудыень иимэ гэбэл: Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида шэнэ гэшүүдые абалга, атомна энергидэ уласхоорондын хиналта тогтоолго, Нэгэдэмэл Нацануудай организацяар дамжуулан эб найрамдал туйлаха 20 жилэй программа зохёон болбосоруулга, һураггүйгөөр үгы болоһон хүнүүдые наһа бараа гэжэ соносхохо тухай конвенци болоно.

Тэрэнэй һүүлээр комитет хадаа хэлсэхэ зүйлэй ямар пунктнуудынь политическэ комитедэй ба тусхай политическэ комитедэй үзэмжэдэ үгтэхэ ёһотойб гэһэн асуудалые зүбшэн хэлсэжэ эхилбэ.

Голланди болбол хэлсэхэ зүйлэй иимэ пунктнуудые политическэ комитедэй үзэмжэдэ дамжуулан үзэхые дарадхаа гэбэл: Кореяын бээ даанхай байдал тухай асуудал; «Эб найрамдалые хамгаалха нэгэдэмэл ябуулганууд»; шэнэ дайнай аюулые арилгаха тухай ба эб найрамдалай болон арадуудай аюулгүйе бэхижүүлхэ тухай Советскэ Союзай дурадхаһан декларацы; Грециин бээ даанхай байдалда ба территориальна халдашагүй байха ябадалда аюул занал; «Хитадай политическэ бээ даанхай байха ба территориальна бүтэн бүрин байха ябадалда ба Дальна Восток дээрэхи эб найрамдалда тохёолдоһон аюул занал тухай» гэжэ худал хуурмагаар нэрлэһэн гоминдановска хардалга; сэрэгэй пленэйхидые Советскэ Союз репатриацилха ябадалые һаатуулһан хэбэртэй пункт болоно.

Тэрэнэй һүүлээр советскэ делегат Я. А. Малик хадаа Хитадта эсэргүү американска агресси тушаа гомодожо, хэлсэхэ зүйлдэ энээнэй урид Генеральна комитедэй оруулһан пунктые — Советскэ делегациин оруулһан пунктые политическэ комитедэй зүбшэн хэлсэлгэдэ дамжуулан үгэхэ гэжэ Генеральна Комитедые гуйба. Комитет хадаа Я. А. Малигай дурадхалые зүбшөөгөө. Энэ дурадхалые буруушаажа гансахан гоминдановска бүлэгэй түлөөлэгшэ үгэ хэлэбэ.

Политическэ тусхай комитедэй үзэмжэдэ ямар пунктнуудые дамжуулан үгэхэб гэһэн голландска дурадхалые хаража үзэхэ үедэ, индийскэ делегат хадаа Урда-Африканска Союздахи индийскэ уг гарбалтай нюурнуудай байдал тухай Индиин оруулһан пункт политическэ тусхай комитедэй бэшэ, харин политическэ комитедэй үзэмжэдэ дамжуулан үгэхые дурадхаба. Гэбэшье, Генеральна комитет энэ гуйлтыень буруушааба.

Политическэ тусхай комитедэй үзэмжэдэ Генеральна комитет иимэ пунктнуудые тэрэшэлэн дамжуулан үгөө гэбэл: Урдада байһан итальянска колонинууд тухай асуудал; Египет ба Ливи хоёрой хоорондохи хилэнүүдые шиидхэхэ тухай асуудал; франкистска Испанитай ООН-эй тусхай органуудай ба ООН-эй гэшүүдэй харилсаануud тухай асуудал; палестинскэ асуудал; организациин гэшүүд — гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдые Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин мэдэрхэ тухай асуудал; «Болгарида, Венгридэ ба Румынида хүнэй эрхэнүүдые ба гол сүлөөнүүдые сахилга» (Советскэ Союз энэ дурадхал тушаа голосовани хэхэһээ арсаһан байгаа, сентябриин 21-дэ СССР болбол хэлсэхэ зүйлдэ энэ пункт оруулхые буруушаажа голосовалһаниинь мэдээжэ); Аюулгүйн Соведэй элидхэл.

Энээнэй һүүлээр, Генеральна комитедэй хэлсэхэ зүйл дүүрэбэ.

Жэмэс ба һархяаг бэлэдхэлгэ

Бурмонкоопсоюзай прав... 55.000 килограмм хээрын жэ... тэрэ тоодо 5000 килограмм хат... мал жэмэс, 25000 килограмм ... хяаг суглуулха түсэбтэй юм. А... нөө республикын аймпотребсо... зууд жэмэс ба һархяаг сугл... жа, буйлуулха ба дабһалха ... дэлмэри хэжэ байна.

Бурмонкоопсоюзай Бабуш... городтохи агнууриин ажахы ... мэс ба һархяаг ехээр суглуу... байна. Түс ажахы 2400 ... грамм жэмэс суглуулаад, ... нье шанажа эхилээ.

Бичурын аймпотребсоюз 3... килограмм хатаамал жэмэс бэ... хээ. Тэрэшэлэн Хойто-Байга... аймпотребсоюз 500 килогра... үхэр нөлэ, 300 килограмм мо... суглуулаад, 3300 килограмм ... ляар дабһалаа. Тэндэ һамар ... лэдхэлгэ амжалтатайгаар ябуу... дана. Зүгөөр, Хориин, Ах... Мухаршэбэрэй аймагуудай эл... рэглэгшэдэй союзуудай ба тэлэ... бэлэдхэлэй пунктнуудай хүтэ... рилэгшэд жэмэс суглуулгые хэ... сээнэгүй, эдеэ хоолой иимэ үн... зүйлые багаар бэлэдхэнэ.

Эдэ аймпотребсоюзуудай хүт... бэрилэгшэд болбол сагай үшөө... гэрөөгүй байһан хадань хээ... жэмэс, һамар бэлэдхэлгые ш... гадхажа, республикынгаа аж... шадта эдеэ хоолой эдэ зүйл... дые элбэгээр үгэхэ ёһотой.

Ноябрь һара соо Сэлэнгын ... магта ехэхэн хэмжээнэй шаса... на суглуулагдаха юм. Энэ жэ... сые элбэгээр суглуулжа абах... тула эртээнһээ бэлэдхэл хэхэ ... рэгтэй.

Д. Колмаков.

КОЛХОЗУУДТА ТУҺАЛНА

Мухабэрэшэй аймагай Ба... эхин һургуулиин багшанар ... һурагшад амаралтын нэгэ ... воскресник эмхидхэжэ, «Ула... Туя» колхозой хүдэлмэридэ ... һалба. Багшанар Бакланова, Д... шипылова гэгшэд 37 центнер ... ряа сэбэрлэһэн ба һурагшад... энэ колхозой үбһэ хуряалгада ... һалһан байна.

Б. Санжиев.

* * *

Бичурын аймагай Шэбэртын ... лоон жэлэй һургуулиин V—... классуудай һурагшад ба энэ ... гуулиин багшанар томодхогдо... «Коммунизм» колхозой үбһэ, ... ряа хуряалгада туһалалса... Һаяын нэгэ воскреснигтэ ... һурагшад, 8 багшанар хаб... далсаба. Тэдэнэр 750 центнер ... һэ тармажа, һүрилһэн б... на. Мүн 6 һурагшад механичес... сушилкаар 6 тонно таряа хатаа... Һурагшад Ф. Молотова, Ц. Н... дакова болон бусад иланга... эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилөө.

Ю. Дагбаев.

* * *

Хэжэнгын дунда һургуулиин ... рагшад Доодо-Худанай сомо... Молотовой нэрэмжэтэ колхо... үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ я... жа, ехэ туһаламжа үзүүлһэн б... на. Һурагшад А. Чимитов, ... Дамдинова, Б. Бадмаев гэгш... сенокосилкаар үбһэ сабшахадаг... гектарай орондо 8 га сабшаһан... Ц. Цыжипов, Д. Зориктуев ба б... сад морин тармуураар үдэрэй ... га тармаһан байха юм.

Ц. Буянтуев.

Шэнэ библиотекэнүүд

БМАССР-эй Министрнүүд... Советэй дэргэдэхи культурно-... гээрэлэй эмхи зургаануудай хэ... гые эрхилхэ Управлени хүдөөг... 10 шэнэ библиотекэнүүдые эмхи... хэбэ. Республиканска бибколле... тор тэдэ библиотекэнүүдтэ ... бүридэнь 500 түхэригэй номуудые... үгэһэн ба һаяар үшөө олые ... хөөр бэлэдхэжэ байна.

Мориной тоног зэмсэг оёдог цех

Нютагай промышленностин... Министерствын горпромкомбина... мориной тоног зэмсэг оёдог цех... нэгээ. Энэ цех городой пред... приятинууд ба эмхи зургаануудай... захилгаар хомууд, седёлко, хому... дай шэхэ, жолоо, хазаар гэхэ м... тын зүйлнүүдые оёнс.

Корреядэхи событинууд

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэлнүүд

ПХЕНЬЯН, сентябриин 23. Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани сентябриин 23-най үглөөгүүр иигэжэ мэдээсэбэ:

Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частнууд дайсантай хатуу шанга байлдаануудые ябуулжа үргэлжэлһөөр.

Сентябриин 22-то Арадай армиин частнууд Сеулай райондо дайсанай амиды хүсэндэ ба техникэдэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулан, хамгаалалтын хатуу шанга байлдаануудые ябуулаа. Авиацяар ба танкнуудаар дэмжэгдэһэн Арадай армиин частнууд болбол Сеулда сүмэрэн орохые эрмэлзэһэн дайсанай үсэд контратакануудые гэдэргэнь сохино.

Сеулай түлөө байлдаануудта Арадай армиин бүхы түрэлэй сэрэгүүд болон Сеулай хүн зон жэшээлэшэгүй героизм ба патриотическа шэн зориг харуулна.

Сентябриин 22-то Арадай армиин частнууд Имзинган (Ринсин-ко) мүрэнэй дэргэдэ дайсанай 5 самолёт буудажа унагааба.

Бусад фронтнууд дээрэ Арадай армиин частнууд дайсанай контратакануудые гэдэргэнь сохижо, тэрээндэ нилээд гээлтэ хоролтонуудые ушаруулан, хатуу шанга байлдаануудые ябуулжа байна.

ПХЕНЬЯН, сентябриин 23. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани сентябриин 23-най үдэшэ иигэжэ мэдээсэбэ:

Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частнууд дайсантай хатуу шанга байлдаануудые ябуулжа үргэлжэлһөөр.

Сеулые хамгаалжа байгаа Арадай армиин частнууд сентябриин 22-то болоһон байлдаануудта дайсанай олон солдадууд болон офицернүүдые алаһан ба шархатуулһан байна. 10 танк усадхагдаа, олон тоото буу зэбсэгүүд, тэрэ тоодо томо-калибрын ехэ буунууд ба снарядууд абтаба.

ПХЕНЬЯН, сентябриин 24. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани сентябриин 24-нэй үглөөгүүр иигэжэ мэдээсэбэ:

Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частнууд хамгаалалтын хатуу шанга байлдаануудые дайсантай ябуулжа үргэлжэлһөөр.

Иондынпхо (Эйтохо), Сувонь (Суйген) районуудта американска десантна частнуудай дабшалтые барижа һаатуулһан Арадай армиин частнууд дайсанай амиды хүсэндэ ба техникэдэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулан, хатуу шанга байлдаануудые ябуулжа байна.

Сеулые хамгаалжа байгаа Арадай армиин частнууд тэдэнэй оборонодо сүмэрэн орохо гэһэн дайсанай һэдэлгэнүүдые гэдэргэнь сохино.

Сентябриин 22-то, зүүн эрье дээрэ, Арадай армиин эрьеын харуулай частнууд Пхоханай (Хокодо) дэргэдэхи райондо добтолхые һэдэһэн американска 2 минороносецые ехэ буугаар буудажа шэнгээбэ.

Сентябриин 22-то, бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частнууд дайсанай 7 самолёт буудажа унагаагаа, Чунхва (Тюва) райондо дайсанай 1 истребитель буудагдан унагаагдаба.

ПХЕНЬЯН, сентябриин 24. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частнууд дайсантай хатуу шанга байлдаануудые ябуулжа үргэлжэлөө гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин сентябриин 24-нэй үдэшэ дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Инчоной (Чемульпо) райондо буулгагдаһан американска десантна частнуудай дабшалтань Арадай армиин частнуудай контратакануудаар зогсоогдобо.

Сентябриин 23-да, американска сэрэгэй зарим частнууд авиациин, танкнуудай ба артиллериин дэмжэлгээр Сеулда сүмэрэн орохо һэдэлгэнүүдые хэжэ үргэлжэлөө. Гэбэшье, Арадай армиин частнууд дайсанай энэ һэдэлгэнүүдые гэдэргэнь сохибо. Арадай армиин частнууд 5 танк, хүндэ 4 ехэ буу, элдэб калибрын 20 гаран ехэ буу, 30 гаран автомашина ба дайсанай олон тоото бусад техникэ усадхаба. Дайсанай 1200 шахуу солдадууд ба офицернүүд алагдаһан ба шархатаһан байна. Сентябриин 23-да, Арадай армиин зенитнэ артиллери Хойто Кореядэ добтолһон американска 3 истребителиие буудажа унагаагаа.

ГЕРМАНСКА ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКЫН ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА ДЕЛЕГАЦИ СОФИЯДА ЕРЭБЭ

СОФИЯ, сентябриин 23. (ТАСС). Германска демократическа республикын правительственна делегаци премьер-министрын орлогшо Вальтер Ульбрихт — делегациин хүтэлбэрилэгшэ, гадаадын худалдаа наймаанай министр Хандке, гадаадын хэрэгүүдэй министерствын статс-секретарь Аккерман ба бусадай составтайгаар мүнөөдэр Софияда ерэбэ. Делегаци хадаа Германска-демократическа республикын ба Болгариин арадай республикын хоорондохи хани харилсаан тухай хэлсээнүүдые хэхэ байна.

Кореядэхи дайнай ябуулганууд тушаа

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 23. (ТАСС). Зүүн-урдахи Кореядэ байгаа Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондент Прайс гэгшын мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр американска самолёдууд английска 27-дохи бригадын частнуудые эндүүржэ бомбодоһон ба буудаһан байна. Английска частнуудта ехэ гээлтэ хоролтонууд ушаруулагдаһан бололтой.

ПАРИЖ, сентябриин 24. (ТАСС). Парижска радиогой дамжуулһанай ёһоор, үсэгэлдэр английска бригадын частнуудые американска авиациин эндүүржэ бомбодоһонһоо англичанинууд 150 хүнөө гээһэн байна.

Хитадай территоридо американска авиациин шэнэ добтолго

ПЕКИН, сентябриин 23. (ТАСС). Аньдунһаа Синьхуа агентствын корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, сентябриин 23-най 22 час 01 минутада американска самолёт хитад-корейскэ хилые дабажа, Ляодун провинциин Куаньдянь уезддэ байдаг Лакушао деревнидэ добтолоод, удаа тээнь урда зүг руу ниидэжэ далда оробо.

22 час 15 минутада американска нүгөө нэгэн самолёт Аньдунда зүүн-хойноһоо ниидэжэ ерээд, тус городой зүүн хойто талада 12 бомбо хаяба. Хитадай 3 гражданинууд, тэрэ тоодо нэгэ үхибүүн шархатаба. Олон гэрнүүд һандаргагдаа. 22 час 19 минутада энэ самолёт урда зүг руу ниидэжэ далда оробо.

Археологическа экспедиции

СССР-эй Науканнуудай Академиин материальна культурын институдай ба БМАССР-эй культурын научно-шэнжэлэлгын институдай археологическа экспедициин хүдэлмэри тухай түүхын науканнуудай доктор, Сталинска шангай лауреат А. П. Окладников манай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө иигэжэ хэлэбэ:

—Экспедици болбол Бурят-Монголой ба бурят арадай эртэ урдын байдалые шэнжэлхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэһэн байна. Экспедициин нэгэ отряд Нижне-Березовка голой адагта шулуун зэмсэгтэ үедэ һуулһан зоной байдал шэнжэлхэ зорилготой малталга хэһэн байгаа. Тэндэ гурбан ондоо үедэ һуулһан отог зоной культурын хубилһаниие харуулһан газарай гурбан дабхар үе шэнжэлэгдэһэн байха юм. Тэрэ газарай эгээн доодо үедэнь металл гээшые мэдэхэгүй, шулуун зэмсэгтэ үедэ һуулһан уладуудай эдлэжэ байһан хогшолой хог, дээдэ үедэнь металлаар хэгдэһэн зүйлнүүд ба малай яһан олдоо.

Экспедициин хоёрдохи отряд бронзо зэмсэгтэ үеын зоной хүүр малталгые үргэлжэлүүлбэ. Тэндэ ногоон нефрит шулуугаар хэһэн һүхэнүүд, зэд хутаганууд, элдэб гоёлтонууд, тэрэ тоодо, далайн дун (раковина) олдоо. Энэ хадаа тэдэ зоной ондоо тээхи хүнүүдтэй барисаатай боложо эхилһэнэйнь гэршэ тэмдэг мүн. Иволга голой райондо хэгдэһэн малталга һайн үрэ үгөө. Тэндэ түмэр хайлуулгын хяла, түмэр анзаһанай үзүүр болон шара будаагай (просой) үрһэн олдолсоо. Эдэ олдоһон зүйлнүүд дээрэһээ багсаахада, Забайкальеда тарянажал эрхилдэг болоһоор хоёр мянга гаран жэл үнгэрөө гэжэ тоологдоно. Тэрэшэлэн энэ жэлдэ экспедици болбол эртэ сагай уладуудай байса хабсагайнуудта хэһэн зураглалнуудые ба Бурят-Монголой үнгэрһэн сагай байдалые харуулһан археологическа памятнигуудые олоһон байна.

Экспедициин археологическа малталганууд хадаа мүн историко-этнографическа материалнуудые нэмэжэ олоо.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

Харюусалгагүй үчётчик

Яруунын аймагай Эгэтын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой тарянажалай бригадын бригадир—учетчик Цыренжап Ширапов гэгшэ колхознигуудай олоһон ажалта үдэрэй тоо бүридхэлдэ хайша хэрэгээр хандадаг байна. Колхознигуудай бүтээһэн хүдэлмэриин үдэрнүүдые бэшэжэ абабашье һаа, тэрээнээ колхозой правленидэ декада бүхэндэ хүргэжэ үгэдэггүй, колхознигуудай ажалта үдэрэй дэбтэртэ бэшэдэггүй заншалтай. Ширапов хадаа «бэшэг, ном мэдэхэгүйб» гэһэн шалтагаан урдаа баридаг. Иимэ хойрог нобшоор хүдэлмэрилһэнэй эсэстэ колхознигуудай хахад жэлэйнь тоосоон соо ороҳо ёһотой июнь һарын ажалта үдэрнүүдые хаһа саг соонь колхозой правленидэ тушаагаагүй, харин августын 7-до миил 5 үдэрэй ажалта үдэрнүүдые үгэһэн байна. Саадаки 25 үдэрэйнь ажалта үдэрнүүдые бүришье ехээр хожомдуулаа. Шалтагаан дурдахадаа, «би аршаанда, амаралтада байгааб» гэжэ Ширапов хэлэдэг. Колхознигуудай ажалта үдэрэй тоо бүридхэлдэ бригадир Шираповай иимэ хайша хэрэгээр хандадагые мэдэжэ байбашье, колхозой правленияамаршье хэмжээ абанагүй.

С. Долгисон.

Албан хойрог Литвинцева тухай

Бичурын аймагай ЗАГС-ын таһагта Шибертуй нютагһаа Н. Бадмацыренова, Ц. Гармажапова, Ц. Будаева ба бусад түрэһэн тухайгаа үнэмшэлгэ абахаяа хандаба. Тиихэдэнь «наһа тодорхойлхо комиссида орогты» гэжэ ЗАГС-ын таһагые даагша нүхэр Литвинцева хэлээ. Комиссида ороод ерэхэдэнь, «таанадай түрэһэн тухай хаанашье бэшэгдээгүй» гэжэ Литвинцева хойрогоор хэлээд, эдэ үгэнүүдээ баталһан справка тэдэ басагадта үгэһэн байна.

Иимэ ушар паспортнуудые абахаяа хүсэһэн М. Санжижапов, О. Будажапов гэгшэдтэй тохёолдоо. Тэдэнэр хэдэн үдэрэй турша соо хэрэгтэй документнүүдые абажа ядаһан байна.

Н. Ордынский.

„Б. М. Үнэндэ“ бэшэһэнэй һүүлээр

„Кабинедтээ һуудаг хүтэлбэрилэгшэд“

Иимэ гаршагтай статья манай газетын энэ оной сентябриин 5-най номерто толилогдоһон юм. Тус статья соо Курумканай аймагай Сталинай (Мүргэнэй сомон), Кагановичын, Молотовой нэрэмжэтэ, «Зориг», «Красный пахарь» колхозуудта адуу малдаа үбһэ тэжээл бэлэдхэлгые унжагайруулжа байна, аймагай хүтэлбэрилхы организацинууд энэ талаар хэмжээ абанагүй гэжэ хэлэгдэнэн байгаа.

— Аймсоведэй гүйсэдком ба ВКП(б)-гэй айкомой бюро аймагай колхозуудта үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын ябаса тухай асуудалые хаража үзэбэ. Мүн үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын темпые ба малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые түргэдхэхэ хэмжээ-ябуулганууд хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй һаяхан үнгэргэгдэнэн зүблөөн дээрэ харааалагдаа, тиин энэ хүдэлмэриие бодотоор хүтэлбэрилхэ хэмжээнүүд абтаа, — гэжэ Курумканай аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Шаманов мэдээсэбэ.

Цыреновтэ выговор соносхогдобо

«Эмхигүй ажалай үрэ» гэһэн статья манай газетын сентябриин 3-най номерто толилогдоһон юм. Тэрээн соо Закаменай аймагай зарим колхозуудтаряа хуряалгые эмхигүйгөөр ба муу бэлэдхэлтэйгээр угтаба, таряагаа сэбэрлэлгэ ба хатаалгые эмхидхээгүй дээрэһээ гүрэндэ таряа тушаалгаяа хожомдуулна гэжэ хэлэгдээ һэн.

Закаменай аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Янгутэвай мэдээсэһэнэй ёһоор, статья соо хэлэгдэһэн баримтануудбүрин тодороо. ВКП(б)-гэй айкомой бюро аймагай худөө ажахын таһагые даагша Цыреновтэ выговор соносхобо. Таряа тушаалгын унжагайруулһанай ба таряае гээлтэдэ оруулһанай түлөө зэмэтэй бусад нюурнуудта зохихо зэмэнүүд тохогдоһон байна. Гадна таряа хуряалга ба тушаалгые түргэдхэхэ шухала хэмжээнүүд абтаа.

Үлэ ба амаралта

Хэрэг ба ажалай талаар

Ажалшадай ажалай ба амаралтай тухай

Ажалшадай ажалай ба амаралтай тухай

Ажалшадай ажалай ба амаралтай тухай